

Yesu Kerisi Yi Bengö Nivesa Sën Markus Kevu

*Mehö-neripek-alam Jon Nër Yi Gagek Rangah
(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-30)*

¹ Anutu nalu Yesu Kerisi yi Bengö Nivesa degwa muginsën:

² Nebë sën mehö-nenër-gagek-rangahsën Yesaya kevu loḵ Anutu-yi-ḵapiya wirek meneggëp nebë:
“Gwengö rë! Sëḵ gevong sa hur ti namugin mena negetongin hong aggata.”

³ “Gemehöti aye neraḵ loḵ nyëg-yumeris bë,
‘Ham bolinin Mehöböp yi aggata meham sesor megëp niröp.’”

⁴ Nebë sënë, loḵ Mehö-neripek-alam Jon yam vu nyëg-yumeris meyam nenër gagek rangah nebë,
“Ham gwevuu ham ngaa nipaya na, geham gwërin ham nom vu Anutu, lom mëm sejipek ham jaḵ bël, gAnutu rëḵ dahun ham ngaa nipaya na.”

⁵ Nër bë saga, lob alam vu distrik Yudea los alam Yerusalem pin deneya vu yi. Denenër hir ngaa nipaya pin rangah vu, log mëm neripek sir luḵ bël Yordan.

⁶ Jon röp yi röpröp ading sën denevasu raḵ kamer niviiis lo, log nevëh ḵabi neggëp balo, genegga sepaak los nenum beggoh netu yi nos.

⁷ Lob yam nenër Anutu yi gagek rangah nebë,
“Mehö los niwëëk ti kesuu sa rëḵ tamuin sa menam. Gesa su mehö nig vesa yoh vu in bë sa natu yi hur ti meḵevelekin vaha suu rë.”

⁸ Sën seripek ham lo, og sengo hetung bël meris mu rak ham, gaḵ mēm yi sën rēḵ nam getung Anon Vabuung jaḵ ham.”

Yesu Ripek Bël

(Mt 3:13-17; Lk 3:21-22)

⁹ Vu buk saga Yesu vu Nasaret ggēp distrik Galilea meya vu Jon, beJon ripek yi luḵ bël Yordan.

¹⁰ Ripek, log Yesu nahën neraḵ yom roneḵ, loḵ lē geyageḵ tateḵin ya gAnon Vabuung ni nebē soḵ nuung ti meto megwang ya Yesu ayo.

¹¹ Log gageḵ ti yam vu yageḵ bē, “Sa nalug hong! Sahēg neving hong besa halē hong nivesa.”

Satan Seggi Yesu

(Mt 4:1-11; Lk 4:1-13)

¹² Ggovek saga lob Anon Vabuung ggee loḵ ayo bē na nyēg-yumeris ti.

¹³ Ya nyēg-yumeris ti sën sag hir nyēg lo beya nedo buk mehōdahis luu, geSatan ya medo nepelēpin yi vu sagu. Lom Satan vuu yi ya gemēm angēr yam deneloḵ vu yi.

Yesu Neḵo Yi Huk Raḵ Vu Galilea

(Mt 4:12-17; Lk 4:14-15)

¹⁴ Deduu Mehō-neripek-alam Jon beya nedo ḵarabus, loḵ mēm Yesu ya distrik Galilea menēr Anutu yi Bengō Nivesa rangah nebē,

¹⁵ “Anutu tung buk vorot lob tōḵ yam, om gwēbeng sēnē Anutu-yi-nyēg vongin anon jaḵ, om ham gwevuu ham ngaa nipaya na, geham gwērīn ham nom vu Anutu, beham gwevong geving Anutu yi Bengō Nivesa sēnē.”

Yesu Tahi Alam-gël-yi Lubeluu
(Mt 4:18-22; Lk 5:1-11)

¹⁶ Buk ti lob Yesu medo nesepa loḵ ngaggee böp Galilea nenga, lob töḵ vu Simon lu ari Andreas geluho medo denetë leḵ luḵ ya ngaggee in bë degeḵo gël, in yik luho yö hir huk sagi.

¹⁷ Lob Yesu nër vu luho bë, “Melu nam sepa sa natu sa hur besa tahu meluu in gweḵo mehönnon denam vu sa nabë sën melu neḵo gël gwëbeng agi lo.”

¹⁸ Lob pevis beluho devuu leḵ ya geya desepa yi melööho deya.

¹⁹ Log lööho deya dus ti beya deverup, loḵ Yesu lë Sebedi nalu luho, Yakobus lu ari Jon, geluho raḵ denedo yaḡ ti medeneduu hir leḵ vepulsën yah. Lë luho lob pevis metahi luho.

²⁰ Lom luho devuu amaj Sebedi losho yi hurhuk-yi lo berak denedo yaḡ geluho ya desepa Yesu medeya.

Mehöti Los Memö Nipaya Ti

²¹ Sir sënë ya detöḵ ya Kapernaum, log yik Yudea hir Buk-sewahsën-yi* ti, lom Yesu luḵ ya dub-supinsën-yi menetateḵin gageḵ vu alam sën denedo loḵ lo.

²² Nenër gageḵ vu sir, lob ḵenuj ya rot in su nenër nebë mehö-horek-yi rë, gaḵ nenër gageḵ nebë mehö los niwëëḵ ti.

²³ Nebë saga, lom mehöti to nare loḵ dub ayo gememö nipaya ti nedo loḵ ayo.

²⁴ Lom ngeëḵ bë, “Yesu vu Nasaret! Bë gwevong va vu he? Maḵ geyam in bë kwevoh he? Seraḵ nim nebë Anutu yi Mehö Vabuung hong!”

²⁵ Loḵ Yesu petupek raḵ bë, “Ayem nama! Gegweto gena in mehö saga!”

²⁶ Lob memö sesö yi loḵ mehö lo ayo gengeeḵ böpata, log vuu yi geto meya.

²⁷ Lob alam pin saga delëḵ anon, gedaneloḵ tepëḵ vu sir bë, “Va ti sënë? Maḵ gageḵ mewis ma va? Mehö sënë nenër vu memö nijpaya lo ving nebë yi mehö los niwëeḵ ti, om nengaj yes geto deneya!”

²⁸ Lom pevis medenenër Yesu arë ya meyoh vu distrik Galilea pin.

*Yesu Vong Pita Ggen Avëh Menivesa Raḵ
(Mt 8:14-15; Lk 4:38-39)*

²⁹ Ggovek saga log tur vu dub-supinsën-yi ayo, lob lööho Jon lu Yakobus ya deraḵ ya Simon Pita luho Andreas hir beggang.

³⁰ Lob pevis medenër Simon Pita ggen avëh vu bë nivanë rot meneggëp.

³¹ Lob mëm Yesu ya mejom loḵ nema beḵo yi raḵ, lom nikul ya pevis, lob mëm neyeh nos bevo vu sir.

*Sehuksën Lob Yesu Vong Alam Ngahiseḵë Nij Vesa Raḵ
(Mt 8:16-17; Lk 4:40-41)*

³² Ggovek log sehuksën behes luḵ ya, lob denëḵo alam nijraksën meya deverup vu Yesu, medenëḵo alam sën memö denegwang ya ayoj ving.

³³ Alam pin vu beggang-bu ti saga ya denekebu sir loḵ veluung avi.

³⁴ Loḵ mëm Yesu nevong alam ngahiseḵë sën niraksën aggagga nevong sir agi benijvesa neraḵ, genetii memö ngahiseḵë to deneya in mehönon.

Log nêrin memö pin bë su denanêr yi rangah, in denerak ni bë Anutu Nalu yi.

*Yesu Neko Lok Nyëg Menêr Yi Gagek Rangah
(Lk 4:42-44)*

³⁵ Nyëg yö nahên gesu heng rë, log Yesu kedi rak buk meya nedo nyëg-yumeris tahsên in bë najom jak na vu Anutu.

³⁶ Lok Simon losho alam sên denedo ving yi lo ya desero

³⁷ bedetök rak lob denêr vu bë, “Alam pin medo denesero hong!”

³⁸ Lok Yesu nêr vu sir bë, “Hil ana beggang bu böp böp sên nedo dus agi in sa nanêr Anutu yi gagek rangah vu sir geving. In seyam in bë sa gevong nabë sênë.”

³⁹ Lom mëm neko lok distrik Galilea beneluk ya dub-supinsên-yi pin menenêr Anutu yi gagek rangah vu alam pin. Genetii memö to deneya in mehönnon ving.

*Yesu Vong Mehöti Los Nisevuuk Benivesa Rak
(Mt 8:2-4; Lk 5:12-16)*

⁴⁰ Buk ti lob mehöti los nisevuuk ya vu yi metung lus luk geketağ vu yi bë, “Nabë ahëm geving, og geyoh vu bë gwevong besa nig veseek jak.”

⁴¹ Lob Yesu kwa pesivin yi mebë nema rak yi genêr vu yi bë, “Sa ahëg ving! Om nim veseek jak!”

⁴² Lob yik sevuuk saga mehor ya pevis.

⁴³ Lob Yesu vo kooïn niwëek gevong yi ya pevis. Nêr vu yi nebë, “Gwegin hong besu gena genanêr ngaa sênë vu mehö la.

⁴⁴ Gağ mëm gena getato hong vu mehö-neko-seriveng gegwetung seriveng in nim veseek rak.

Noh vu sën Moses nër wirek bë hil gevong lo, in alam pin dejak ni nabë nim veseek rak.”

⁴⁵ Rëk ma gemehö lo to meya meya medo neturin yi gagek sënë rangah vu mehönon pin medengö, lob Yesu su yoh vu bë na tato yi rangah vu beggang-bu ti rë gema. Geyö ya nedo tahsën loḵ mëm alam yoh vu nyëḡ pin medo deneya vu yi.

2

Yesu Vong Mehö Sekë Selöngin Ti Benivesa Rak (Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

¹ Buk la ggovek ya, loḵ Yesu yah meya nedo Kapernaum, loḵ alam dengö bë yah nedo ben.

² Lob desup sir ya beyi beggang pup. Gedeggërin veluung avi ving, belen ti su ggëp netöḵ rë. GeYesu nenër Anutu yi gagek nivesa rangah vu sir.

³ Medo nenër vu sir log deḵo mehö sekë selöngin ti medeverup. Sir lubeluu devaḵu medeyam vu Yesu.

⁴ Derak vu mehönon pin saga besu deyoh vu bë degeto denam Yesu mala rë, lom derak ya beggang vavunë medekehe beggang demi valeḵ sën Yesu nare lo. Dekehe ggovek ya geggëp netöḵ, log mëm deseyesin reek los mehö sekë selönginsën lo to meluḵ ya beggang ayo.

⁵ Nebë sënë lob Yesu lë bë ayoj neya timu vu yi, lom nër vu mehö sekë selönginsën bë, “Nalug-e! Sa dahun hong ngaa nipaya ya!”

⁶ Log alam-horek-yi la loḵ denedo beggang ayo sën ving Yesu bekwaj nevo loḵ ayoj bë,

⁷ “Nenër gagek va ti sënë? Ḵo yi rak besevöḵ Anutu! Mehöti su yoh vu bë dahun ngaa nipaya na rë, gaḵ Anutu yö timu yoh vu!”

⁸ Lok Yesu rak ni loḵ ayo bē kwaj nevo nebē sēnē, lom nēr vu sir bē, “Ham ayomin neya ngahi nebē sēnē in va?”

⁹ Ham kwamin nevo gagek sēn senēr agi bē, ‘Sa dahun hong ngaa nipaya ya’ lo bē anon ma, in re yoh vu bē gelē nabē dahun ya yōnon-a? Rēḵ mu mēm nabē sa nanēr vu yi nabē, ‘Kwedi jaḵ megena’, og mēm ham rēḵ jaḵ ni nabē sa nanēr gagek los anon.

¹⁰ Rēḵ sa bē ham jaḵ ni nabē sa Mehōnon Nalu sēn seyoh vu bē dahun ngaa nipaya na gēp dob, om...” log peggirin menēr vu mehō seḵē selōnginsēn bē,

¹¹ “Sa nanēr nōk vu hong nabē: Kwedi gweḵo hong reek jaḵ megenah bōm!”

¹² Lob kedi raḵ pevis beḵo yi reek raḵ meya, gesir pin vare denelē. Delē, bavij tōḵ rot gedēḵo Anutu arē raḵ medenenēr bē, “Hil su halē ngaa ti nēbē sēnē wirek rē!”

*Yesu Tahi Levi
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)*

¹³ Ggovek log Yesu to meyah dobnē meyah meya ngaggee bōp Galilea nenga, loḵ mēm alam pin deneya vu yi benetateḵin gagek vu sir.

¹⁴ Ggovek, log ya raḵ meya meto metōḵ vu Alpeus nalu Levi* gelōḵ nedo beggang-takēs-yi, lob nēr vu yi bē, “Genam medo gesepa sa!” Lob Levi kedi raḵ mesepa yi meya.

¹⁵ Lok Yesu losho alam ngahiseḵē sēn deneta-muin yi lo ya denegga nos loḵ Levi ben. Alam-deneḵo-takēs* losho alam nijpaya sēn denekeyēh

* **2:14:** Levi sēnē arē ngwē nebē Matai. Su Yakob nalu rē, gaḵ yik mehō ngwē.

horek lo geyi hur maluh, sir pin ya denegga nos ving yi.

¹⁶ Loḵ tum Parisai* hir alam-horek-yi lo delē bē loshō alam nijpaya sēn galam-deneḵo-takēs* lo denegga nos loḵ ti, lob deloḵ tepēḵ vu yi hur maluh bē, “Nebē va sēn negga nos ving alam-deneḵo-takēs* losho alam nijpaya agi-ē?”

¹⁷ Rēḵ Yesu ngo lob nēr vu sir bē, “Alam nijvesa su deneya vu dokta rē, gaḵ alam nijraksēn mu yō deneya vu. Om sesu yam in bē tahi alam yohvu rē; gaḵ mu seyam in bē tahi alam sēn ngaa nipaya neggēp vu sir lo.”

*Deloḵ Tepēḵ In Alam Sēn Ayej Neggērin Nos Lo
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)*

¹⁸ Log buk ngwē, lob Mehō-neripek-alam Jon yi hur maluh losho alam Parisai* pin devongin bē degeḵo Anutu arē jak, lom ayej ggērin nos besu degga rē, loḵ tum mehō la ya deloḵ tepēḵ vu Yesu bē, “Jon yi hur maluh losho Parisai* hir hur maluh ayej neggērin nos besu denegga rē, log tum hong hur maluh denegga nos gesu ayej neggērin rē in va?”

¹⁹ Lom Yesu peggin gāgek raḵ mehō sēn neḵo avēh lo, benēr yah vu sir bē, “Ham kwamin bo rē, nabē mehōti medo geving yi alam geluho avēh ti denajom nemaj! Bē nabē sēnē og yi alam sēnē su deyoh vu bē rēḵ ayej gērin nos rē! Gaḵ mu mehōti sēn bē geḵo avēh lo nedo ving sir, om rēḵ kwaj nivesa medega nos gesu deyoh vu bē rēḵ ayej gērin rē.

²⁰ Rēḵ mēm buk sēn debo mehō sēn geḵo avēh lo vēr besu medo geving yi alam rē, og mēm yi alam rēḵ ayoj maggin bayej gērin nos dok buk saga.”

21 Log Yesu nër vu sir ving bë, “Mehöti su neko tob mewis sën su deneripek rë lo len ti menepeka tob mugeng sën nekweek lo len rak rë. Nabë gevong nabë sënë, og rëk dejipek, lob tob mewis sënë najul menom getob mugeng sënë rëk nakweek gökin melen böpata rot.

22 Gemehöti su netöö wain* mewis loḵ ya memëk-navi mugeng rë. Gaḵ bë mehöti gevong nabë sënë, og rëk wain ngol navi mebepul, gewain keseh geto mena bebasap wain los memëk-navi doḵ ti. Gaḵ denetöö wain mewis loḵ ya memëk-navi mewis mu!”

Yi Hur Maluh Derur Nos Loḵ Buk-sewahsën-yi
(Mt 12:1-8; Lk 6:1-5)*

23 Lob Buk-sewahsën-yi* ti, lob Yesu yi hur maluh deyoh ya huk wit* ti, lob yi hur maluh derur anon mededah.

24 Lom Parisai* lo delë medeloḵ tepëḵ vu yi nebë, “Gwelë! Nebë va sën hong hur maluh dekeyëh horek Buk-sewahsën-yi-ë?”

25 Rëḵ Yesu loḵ tepëḵ yah vu sir bë, “Maḵ ham su tevin gagek rak ngaa sën Davit vong wirek lo rë? Nos main mediikahë,

26 lob losho alam sën denesepa yi lo deloḵ ya Anutu yi dub-vabuung. Alam-deneḵo-seriveng hir ggev Abiatar negin Anutu yi dub-vabuung loḵ buk saga, lob deluḵ ya medegga brët vabuung sën denetung netu seriveng benedo ggëp Anutu mala lo. Nos sën alam meris su deyoh vu bë dega rë lo, gaḵ alam-deneḵo-seriveng mu yö denegga. Rëḵ mëm mehö meris sën Davit gga, gevo vu alam meris sën denesepa yi lo bedegga ving. (Rëḵ su

devong paya rë, gaḵ dediikahëj om degga, lob yiḵ sa hur maluh sënë nebë).”

²⁷ Loḵ Yesu nër vu sir ggökin yah nebë, “Anutu su tung Buk-sewahsën-yi* in bë deginengin mehönon rë, gaḵ tung in bë doḵ vu sir.

²⁸ Om Mehönon Nalu tu Buk-sewahsën-yi* ala.”

3

Mehö Sekë Beloin

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

¹ Buk ngwë rë, lob luḵ yah dub-supinsën-yi ggök yahin, galam sën loḵ denedo dub ayo lo ti sekë beloin.

² Log alam vahi sën denelë Yesu paya lo medo malaj nesepa yi, in bë degelë nabë rëḵ gevong benema nivesa jaḵ doḵ Buk-sewahsën-yi* ma rëḵ nama. Nabë gevong, og mëm denanër gagek jaḵ yi nabë keyëh horek.*

³ Lom Yesu nër vu mehöti sën sekë beloin lo bë, “Kwedi jaḵ megenam gebare doḵ he malamin vuheng atov!”

⁴ Lob loḵ tepëḵ vu sir pin bë, “Maḵ hil horek nër bë hil gevong ngaa nivesa doḵ Buk-sewahsën-yi*, ma hil gevong ngaa nipaya? Maḵ nër bë hil adok vu mehönon in demedo vesaj, ma hil nid dël jaḵ

* **3:2:** Alam Parisai* denelë sën Yesu nevong mehönon benijvesa neraḵ lo nebë nevong huk ti, om nabë gevong doḵ Buk-sewahsën-yi og nekeyëh horek Buk-sewah-sën-yi. Rëḵ Yesu nër bë Anutu tung Buk-sewahsën-yi in doḵ vu mehönon, om nabë doḵ vu mehönon benijvesa jaḵ doḵ Buk-sewahsën-yi og yiḵ yoh vu, gaḵ su keyëh horek rë. Rëḵ alam Parisai* delë Yesu paya in ngaa sënë be-denevongin bë dengis yi.

sir in denadiik?” Dengo rëk ayej ma rot geti su vengwëng rë.

⁵ Lom Yesu vare mala neko loḵ menelë sir gahë sengën vu sir gayo maggin rot vu sir, in su kwaj nevongin mehöti sënë rë, gayoj niwëek. Loḵ nër vu mehö sekë belooïn bë, “Getelo sekëm nam!” Lom mehö lo telo nema ya, lom nivesa raḵ pevis.

⁶ Rëk Parisai* lo deluḵ yom dobnë, lob losho Herot* yi alam desap sir medenesero aggata in bë dengis Yesu menadiik.

Alam Yu Böpata Desupin Sir Ggëp Ngaggee Böp Nenga

⁷ Lob Yesu losho yi hur maluh detah sir meya denedo ngaggee böp nenga, lom alam ngahisekë rot vu distrik Galilea denetamuïn sir. Galam vu distrik Yudea ving.

⁸ Galam vu nyëg böp Yerusalem, galam vu distrik Idumea, galam vu bël Yordan vahi-yi. Galam sën denedo dus vu nyëg böp Ture los Sidon, besir ngahisekë deyam. Sir pin denengo ngaa pin sën nevong lo, lom deneya vu yi.

⁹ Lom nër vu yi hur maluh bë na degeko yag ti, in alam ngahisekë deneyam rot om rëk degeving in yi.

¹⁰ In vong sir ngahisekë benijvesa raḵ, om alam nijraksën denepeka raḵ yi rot in bë degebë nemaj jak yi.

¹¹ Log memö sën denegwang ya mehönon medenevong lo, denelë yi lom denepetev medeneggëp loḵ vaha gedenengeek bë, “Anutu nalu hong!”

12 Lob nevo ƙoo vu sir niwëek bë su denanër yi rangah.

Yesu Ggoin Sinarë Nemadluho-bevidek-luu Rak

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

13 Loƙ tum ya nyëg ti los ƙedu betahi alam sën kwa nevo sir lo bë dena vu yi.

14 Log ggoin maluh nemadluho-bevidek-luu rak in bë desepa yi geyö rëƙ gevong sir mena denanër yi gagek rangah.

15 Vo niwëek vu sir ving in degetii memö sën denegwang ya mehönnon ayoj lo geto dena.

16 Ggoin Simon, lob nër ggev ngwë rak nebë Pita.

17 Lob ggoin Yakobus luho ari Jon sën Sebedi nalu luho rak, benër ggev ngwë rak luho nebë Boanerges, (degwa nebë luho nij wëek nebë vakuvek).

18 Lob ggoin Andreas luho Pilip ga, Bartolomai luho Matai, geTomas ga, Alpeus nalu Yakobus, geTadaius, geSimon sën yi mehö-neruuk-alam-Rom ti,

19 geYudas Iskariot ving, sën rëƙ nanër Yesu rangah lo.

*Yesu Luho Belsebul**

(Mt 12:24-32; Lk 11:14-23; 12:10)

20 Yesu yah meya ben lob mehönnon ngahisekë yom desupin sir ggökin yah, lom Yesu losho yi hur maluh su deyoh vu bë dega nos rë, in mehönnon ngahisekë medeggërin sir.

21 Loḵ Yesu yi alam denedo bej gedengo bë alam deggërin sir rot, lob denër bë, “Maḵ yu vong paya!” Lom deya in bë denajom yi nah.

22 Log alam-horek-yi la deyam vu Yerusalem medenenër bë, “Memö alaj Belsebul* nevonḡ yi!” Gedenenër ving bë, “Netii memö to deneya raḵ memö alaj niwëëk!”

23 Loḵ mëm Yesu supin sir yam dus getateḵin vu sir bë, “Satan rëḵ getii yö yi hur memö geto dena nabë va?”

24 Nabë alam dob timu debasuh sir bedengis sir, og alam sënë su rëḵ demedo los nij wëëk rë.

25 Log nabë alam degwa timu debasuh sir medengis sir, og alam sënë su rëḵ demedo los nij wëëk rë.

26 Om nabë Satan losho yi alam debasuh sir medengis sir, og su rëḵ demedo rë, gaḵ rëḵ malaj nama na.

27 Log hil su ayoh vu bë agök Mehö Nipaya los niwëëk saga ben vavunë gabo yi ngaa vër rë. Mëm nabë hil naduu Mehö los niwëëk sënë ahon, og mëm hil rëḵ abo yi ngaa pin vër menama na verök yi.”

28-30 Alam sënë denenër bë Yesu nevonḡ ngaa nebë sënë in memö nipaya ti nevonḡ yi, loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë Anutu yoh vu bë dahun mehönon hir ngaa nipaya pin na, ngaa nipaya los gägek pelësën sën denanër jaḵ Anutu lo. Gaḵ nabë mehöti nanër gägek pelësën jaḵ Anon Vabuung (nabë yik sëëḵ memö nipaya ti), og Anutu su rëḵ dahun yi gägek sënë na rë, gaḵ yö rëḵ gëp vu yi degwata.”

*Yesu Ata Losho Ari Lo
(Mt 12:46-50; Lk 8:19-21)*

³¹ Lob ata losho ari lo yam denare dobnë gedevong gagek ya vu yi bë duk na vu sir.

³² Gelosho mehõnon ngahisekë denedo, lom denër vu yi bë, “Atam garim lo avëhnöm lo yam denare dobnë medeneloḱ tepëḱ in hong!”

³³ Rëḱ loḱ tepëḱ yah vu sir nebë, “Atag lo arig re lo?”

³⁴ Log mala neḱo loḱ beggang ayo menelë alam pin sën detebuu yi lo genër vu sir bë, “Satag lo sarig lo sënë!

³⁵ Alam sën denesepa loḱ Anutu kwa lo, og sir saga mëm detu sarig lo, savëhnög lo, satag lo.”

4

*Yesu Nër Gagek Peggirinsën Raḱ Mehõ Sën
Netetëhin Nos Gahis
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)*

¹ Buk ngwë rë, loḱ Yesu yah meya ngaggee böp lo nenga, lom tateḱin gagek vu mehõnon ggökin yah. Mehõnon ngahisekë rot desup sir medenetëḱing raḱ sir, lom raḱ ya nedo yaḱ ti raḱ ngaggee vavunë galam pin denedo ngaggee nenga.

² Lom mëm nenër gagek peḱgirinsën ngahisekë vu sir, genër bë,

³ “Ham gwengö rë! Mehõ netetëhin nos gahis ti to meya huk anon in bë tetëhin yi nos gahis.

⁴ Netetëhin nos gahis, lob vahi to nedo loḱ aggata sën neyoh huk vuheng lo, lob soḱ yam pevis medegga.

⁵ Log gahis vahi to merak nedo dob mahen teka sën raḵ neggëp gelöng vavunë lo, om kip pevis in dob mahen teka mu.

⁶ Lob hes verup netum bebev raḵ, lob meran ya pevis in gëga su luḵ ya dob rë.

⁷ Log gahis vahi to meloḵ ya nedo vos niggin ggin ayo, lob vos niggin ggin sënë kip merig, lob ggök nos besu sis anon rë gema.

⁸ Log gahis vahi to meluḵ ya nedo dob jeji lob kip verup merig mesis anon. Vahi sis dahis ti ben-emadluho, gevahi sis dahis löö, gevahi sis dahis nemadvahi.”

⁹ Log nër ving bë, “Mehöti bë nenga neggëp, og gengö gägek sënë.”

*Yesu Nenër Gägek Peggirinsën In Va?
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)*

¹⁰ Ya nedo tahsën, loḵ yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu sën losho alam sën denesepa yi lo, yam deloḵ tepëḵ vu yi bë, “Gägek peggirinsën sën genër-ë degwa nebë va?”

¹¹ Loḵ nër yah vu sir bë, “Anutu netateḵin gägek vunsën raḵ yi nyëḡ degwa vu ham, gaḵ alam vahi sën denedo nenga lo, og Anutu nenër vu sir loḵ gägek peggirinsën mu,

¹² ‘in bë su rëḵ degërin sir nah vu Anutu mekevoh hir ngaa nipaya na rë.

Gaḵ degelë mu gesu deḵaḵ ni rë,
log degengö mu gesu denatök jaḵ gägek degwa rë.’ ”

*Yesu Tateḵin Mehö Sën Netetëhin Nos Gahis Lo Yi
Gägek
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)*

¹³ Lob loḵ tepëḵ yah vu sir nebë, “Ma ham su raḵ gägeḵ peḡḡirinsën sënë degwa ni rë? Om maḵ ham rëḵ jaḵ gägeḵ peḡḡirinsën pin ni nabë va?”

¹⁴ Mehöti sën netetëhin nos ḡahis lo nebë mehö nenër Anutu yi ḡägeḵ.

¹⁵ Log ḡahis vahi sën to nedo loḵ agḡata lo nebë alam sën denḡo Anutu yi ḡägeḵ ḡḡoveḵ, loḵ tum Satan yam pevis meḵo vër in ayoḡ lo.

¹⁶ Geḡahis vahi sën to merax nedo dob los ḡelöng lo nebë mehönön vahi sën denḡo Anutu yi ḡägeḵ log ahëḡ nivesa medeḵo raḵ pevis.

¹⁷ Rëḵ mu sir nebë nos ḡeḡa sën neraḵ vu ḡelöng lo om denedo teḵa, loḵ nḡaa magḡin töḵ vu sir, ma, alam denenër pelësën raḵ sir in denesepa loḵ Anutu yi ḡägeḵ, lom tum delëëin pevis.

¹⁸ Log ḡahis vahi sën loḵ nedo vos nigḡin ḡḡin ayo lo nebë alam sën denenḡo Anutu yi ḡägeḵ ḡḡoveḵ lo.

¹⁹ Loḵ newaj neraḵ in nḡaa-dob-yi rot ḡahëḡ neving monë bedenelev vahaj in ḵupeḵ lu nḡaa, lob mëm nḡaa pin sënë negḡök Anutu yi ḡägeḵ banon nema.

²⁰ Log ḡahis sën to meluḵ ya dob jeḡi lo nebë alam sën denḡo yi ḡägeḵ medevasu loḵ ayoḡ medenevong yoh vu banon neraḵ lo. Sënë nebë nos rig menesis anon nivesa; vahi nesis dahis ti benemadluho, geḡvahi nesis dahis löö, geḡvahi nesis dahis nemadvahi.”

Yesu Nër Bë Hil Su Abun Ram Geveḵ Na Reek Gebinë

(Lk 8:16-18)

²¹ Lob nër vu sir bë, “Bë hil ḡelu doḵ ram buḵ, og maḵ yoh vu bë hil abun duḵ na dëḡ ayo ti, ma,

hil getung duk na reek gebinē? Ma! Hil getung jak medo reek vavunē in natum nivesa behil galē nyëg jak.

²² Lob ngaa pin sën neggëp vunsën lo, najeeng rëk tato yi rangah, gengaa pin sën debom meneggëp lok gobeng gwëbeng agi, og najeeng rëk alam pin dejak ni.

²³ Bë ham nengamin neggëp, og ham gwengo gagek sënë meham kwamin bo!”

²⁴ Lok nër vu sir ggökin bë, “Ham kwamin bo gagek sën ham nengo lo nivesa rë. Ngaa sën ham nevong vu mehö ngwë lo, og rëk Anutu bo dok nah vu ham nabë, gebo la geving mesevök.

²⁵ Mehöti sën neraç gagek degwa ni lo, og rëk jak la degwa ni geving rot. Gemehöti sën su neraç gagek degwa ni rë lo, og rëk kwa birekin teka sën neraç ni lo benama na verök yi.”

Yesu Nër Gagek Peggirinsën Raç Nos Gahis Nebë Nekip Nebë Sënë

²⁶ Log nër bë, “Sën Anutu yi Nyëg anon jak lo, og yik nebë mehöti tetëhin nos gahis luk ya dob.

²⁷ Lom neggëp buk genekedi raç monbuk benedo yoh vu buk ngahi, log nos gahis lo kip berig geyi dugin degwa sën nos nerig raç lo.

²⁸ Gahis yö kip verup dob. Neru verup muginsën, lob tung ris raç genema ggol raç, lom mëm vuuk anon.

²⁹ Lok nelë bë anon lok beris nebung, lob mëm neko paggëpek beketöv anon in anon lok ggovek lo. Kë! Lob Anutu yi Nyëg anon neraç nebë sënë.”

Yesu Nër Gagek Peggirinsën Raç Mastet Gahis (Mt 13:31-32; Lk 13:18-19)*

³⁰ Log nër ggökin yah bë, “Hil nanër nabë Anutu negin hil nebë va? Gehil nanër gagek peggirinsën jak yi nyëg nabë anon neraḵ nebë va?”

³¹ Hil nanër nabë: Sën yi Nyëg anon jak lo, og yik nebë mastet* gahis sën hil nehehin lo. Mastet* gahis sënë og mahen teka rot genos gahis pin kesuu.

³² Loḵ nabë hil gehin, og nakip bejig böpata bekesuu jojeng pin, bemëm nema böp gol doḵ og sok sën denevëëng medeneya agi rëḵ nam dejegwi newisej doḵ nema gedejivin kuu. Kë! Lob Anutu yi Nyëg anon neraḵ nebë sënë!”

*Yesu Nenër Gagek Peggirinsën
(Mt 13:34-35)*

³³ Yesu nenër vu sir loḵ gagek peggirinsën ngahi yoh vu sën bë dejak ni.

³⁴ Nenër yi gagek vu mehönon pin loḵ gagek peggirinsën nebë sënë, rëḵ mëm loḵo yi hur maluh yö ya denedo tahsën, log netateḵin gagek sën pin rangah vu sir.

*Yesu Nevong Mesang Ahë Yes Rak
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)*

³⁵ Loḵ buk timu saga, lob nyëg luḵ ya, lob nër vu yi hur maluh nebë, “Hil ana ngaggee vahi sagu rë.”

³⁶ Yesu rak nedo yaḡ lo vorot, lom yi hur maluh derak ya ving medeya, gedevuu alam saga lo ya. Gelosho yaḡ vahi desepa sir medeya.

³⁷ Lob sang böpata nevë gengaggee nesis böp meneluk ya yaḡ ayo bevuuk loḵ, bevongin bë napup.

³⁸ GeYesu bë kwa rak ngadoheng dus ti meneggëp yiing ggëp yaḡ hus, loḵ mëm yi hur

maluh deggee vu yi medenër vu bë, “Tatovaha! Su kwam nevo hil bë vongin hil malad nama rë?”

³⁹ Lom kedi rak pevis bepetupek rak sang los ngaggee bë, “Ggovek ya! Ahëm yes jak!” Lom sang ahë yes rak pevis gededun ma geneggëp.

⁴⁰ Lob mëm nër vu sir bë, “Ham newamin rak ina? Maḵ su ham ayomin neyam timu vu sa rë?”

⁴¹ Lom kenuj ya rot gedeneloḵ tepëḵ vu sir nebë, “Maḵ mehö sënë yi nebë va? Om sën sang los ngaggee denḡo aye-ë?”

5

Memö To Meya in Garasa Maluh Ti (Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Nebë saga, lom ya detök ya ngaggee nenga vahi, sën alam Garasa hir nyëḡ lo.

² Lob Yesu rak nedo yaḡ meya pesöḡ ya roneḵ, lob mehöti kedi ggëp waak sën denebë mehönon sekëj loḵ lo meluḵ to vu yi, lob memö nipaya nedo loḵ ayo.

³ Mehö sënë ben loḵ neggëp waak ving mehönon sekëj gemehöti su yoh vu bë naduu yi ahon jak sëḡ ma ngaa ti rë gema.

⁴ Gak deneduu nema los vaha rak sëḡ wirek wirek, loḵ nevepul sëḡ in nema genekelugin sëḡ benepepöö in vaha, gemehöti su yoh vu bë gevong bemala yes jak rë.

⁵ Nedo nyëḡ heljëḡ los keḡdu, log medo nengeeḵ buk los rangah genesis yi rak gelöḡḡ.

⁶ Mehö sën nahën nedo adingnë menelë Yesu, loḵ seröḡ meyam petev neggëp loḵ Yesu vaha,

⁷ gengeek bë, “Yesu, Anutu Vavunë nalu hong. Geyam in-a? Bë gwevong va vu sa? Sa ketag yök vu hong niwëek neggëp Anutu mala nebë su gebasap sa!”

⁸ In Yesu nër vu memö sënë bë, “Memö nipaya-e! Gwevuu mehö sënë na gegweto gena!”

⁹ Lob mëm Yesu loḵ tepëḵ ya vu mehö sënë bë, “Arëm re?” Rëḵ bë, “Sarëḡ nebë Mehömehö in he ngahiseḵë.”

¹⁰ Loḵ mëm pasang neketag vu Yesu nebë Yesu su getii sir na gedegevuu nyëḡ sagi.

¹¹ Log böök yu ti vare deneruuk raḵ ḵedu sënë vewen,

¹² lom tum memö deketag vu yi bë, “Gwevong he mehe na gegwang na böök sagu ayoj.”

¹³ Lob yoḡekin bë yoh vu bë degegwang na, lom mëm memö nipaya sën devuu mehö lo ya geto deya degwang ya böök; lob böök saga sir 2,000, lob mëm deseröḡ meya deluḵ nyëḡ vaha degwa ti meya devës ya ngaggee bengaggee rehöö sir pin bemalaj maya verök yi.

¹⁴ Lob alam sën denegin böök lo deveya meya denër ngaa sënë rangah vu alam pin sën denedo loḵ nyëḡ böp los mahen mahen lo ving. Lob alam saga deyah in bë degelë ngaa sën to meya lo.

¹⁵ Lob deyah vu Yesu medelë mehö sën memö to deya in yi lo. Delë mehö sën Mehömehö gwang ya yi wirek lo vëh tob benedo nivesa gekwa nevo ngaa nivesa, loḵ tum deneggönengin sir rot.

¹⁶ Lob alam sën delë ngaa agi raḵ malaj lo, denetateḵin ngaa pin sën töḵ vu mehö los memö nipaya geböök lo pin vu sir ving.

¹⁷ Lom mēm alam pin deketag vu Yesu bē gevuu hir nyëg gena.

¹⁸ Lom Yesu nahën neraḵ yah yaḡ, log mehō sën memō to deya in yi lo ya ketag vu yi bē na geving yi.

¹⁹ Rëḵ Yesu vong yi yah genër vu yi bē, “Mu genah megena vu hong alam megena genanër ngaa böp sën Mehöböḡ vong vu hong los kwa pesivin hong lo rangah vu sir.”

²⁰ Lob yah meya medo nenër gagek sënë rangah vu alam ggëḡ nyëg sën denenër arë nebë Beggangbu-nemadluho lo nebë Yesu vong ngaa böḡ sën sënë vu yi, lom tum alam pin avij netöḵ.

Gagek Raḵ Yairus Nalu Avëh Luho Avëh Sën Bë Nema Raḵ Yesu Yi Tob
(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

²¹ Yesu raḵ yaḡ meyah meya ngaggee vahi galam ngahiseḵë desupin sir meyam detetup yi loḵ ngaggee nenga.

²² Nahën nedo ngaggee böḡ nenga lob dub-supinsën-yi ala ti, arë nebë Yairus, to metöḵ vu yi, lob petev meto neggëḡ loḵ vaha,

²³ log ketag niwëëḵ vu yi bē, “Sa nalug avëh dus raḵ in nadiik. Om genam gwebë nemam jaḵ yi in vesa doḵ bemedo.”

²⁴ Lom Yesu ya ving yi beluho deya, lob alam ngahiseḵë rot desepa luho medepeḵa raḵ yi medeya ving.

²⁵ Lob avëh ti niḵöḵ medo neyam yoh vu ta nemadluho-bevidek-luu.

²⁶ Yi sënë neya vu dokta ngahiseḵë in bē degevong benivesa jaḵ, rëḵ ma gesu deyoh vu rë,

geneḵo vanë rot. Bago sir raḵ yi monë los yi ngaa pin bemaya veröḵ yi, rëḵ su nivesa neraḵ rë geniköḵ neyam ata.

²⁷ Avëh sënë lo nengo Yesu bengö nebë nevong mehönnon benijvesa neraḵ, lob mëm sepa yi begwang ya alam ngahiseḵë sënë lo vuheng atov, beyam to nare Yesu demi gebë nema raḵ yi tob, in kwa nevo loḵ ayo nebë,

²⁸ “Nabë sa gebë nemag jaḵ yi tob mu, og rëḵ sa nig kelöḵ jaḵ.”

²⁹ Kwa vo loḵ ayo nebë sënë, gebë nema raḵ tob genengo loḵ ayo nebë niḵöḵ tewii ya benivesa raḵ pevis.

³⁰ Lob Yesu ngo bë niwëëḵ la to meya in yi, loḵ peggirin yi pevis loḵ alam sagi lo vuheng atov meloḵ tepëḵ vu sir nebë, “Re bë nema raḵ sa toba?”

³¹ Rëḵ yi hur maluh denër yah vu yi bë, “Genelë bë alam ngahi sën denepeḵa raḵ hong rot, loḵ geloḵ tepëḵ bë re bë nema raḵ hong in va?”

³² Rëḵ Yesu mala neḵo loḵ menelë sir in bë jaḵ mehöti sën vong nebë agi ni.

³³ Loḵ avëh raḵ ngaa sën töḵ vu yi lo ni, om ggöneng menelëḵ, lom yam petev meneggëp loḵ Yesu vaha genër yi gägeḵ pin sënë rangah vu yi.

³⁴ Lob Yesu nër yah vu yi bë, “Naluḡ-e! Ayom yam timu vu sa, lob vong benim vesa raḵ, om gena los ayom sepëp genim rakḵsën sënë rëḵ nama na veröḵ yi.

³⁵ Yesu nahën nevengwëng vu avëh sënë, log mehö la deḵo gägeḵ ggëp dub ala Yairus yi beggang beyam denër vu dub ala sënë bë, “Nalum diḵ ya gwëbeng, om su gweḵo Tatovaha mala seggi rë.”

³⁶ Loḵ Yesu su bē nenga vu hir gagek rē, genēr vu dub-supinsēn-yi ala bē, “Su newam jaḵ! Gaḵ ayom nam timu vu sa!”

³⁷ Lob nērīn alam pin saga bedenedo, geyiḵ loḵo Pita geYakobus luho ari Jon, gavēh avō sēn diik lo ama, medeya.

³⁸ Ya deto dub ala sēnē yi beggang, lob mēm nelē bē alam ngahisekē denedo genengo bē denevong dedun bōpata gedenesu medenesis sir rot.

³⁹ Nebē sēnē rēḵ Yesu loḵ ya beggang ayo benēr vu sir bē, “Ham nevong dedun bōpata los ham nesu rot nebē sēnē in va? Hurmahen sēnē su diik rē, gaḵ neggēp yiing mu!”

⁴⁰ Loḵ denōp raḵ yi, lom tii sir pin to deya dobnē gemēm loḵo hurmahen sēnē ama lu ata, geyi hur maluh lōōho sēn deya ving yi lo, medeloḵ ya beggang ayo sēn hur avēh diik meneggēp loḵ lo,

⁴¹ lob jom loḵ nema genēr vu loḵ ayej bē, “*Talita kumi!*” (Degwa nebē, “Avēh mahen-e! Kwedi jaḵ!”)

⁴² Lom mēm avēh mahen lo kedi raḵ pevis meneggee meneya, in yi ta nemadluho-bevidek-luu. Gemem sir pin kenuj ya rot in.

⁴³ Log Yesu vo ḵoo vu sir bē su dena denanēr ngaa sēnē rangah vu mehō la, genēr ving bē degevong nos vu avēh mahen sēnē.

6

Alam Nasaret Depelē Yesu

(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

¹ Ggovek log Yesu yah meya yi nyēg, lom yi hur maluh deya ving yi.

² Lob Buk-sewahsēn-yi* lom luḵ ya dub-supinsēn-yi menetahu alam. Sir ngahi denedo,

lom dengo aye bavij tøk medenër vu sir nebë, “Mehö sënë neko gagek sënë vu tena? Maḵ re vong gagek los kwa sënë vu yi? Re loḵ vu yi om sën nevong ngaa böp böp nebë agi?

³ Sënëḵ yik Maria nalu, mehö sën nelev beggang lo? Gari lo sën Yakobus luho Yoses geYudas lu Simon agi lo? Gavëhnö lo sën yik nahën denedo ving hil-ë lo?” Lom denelë yi paya.

⁴ Nebë sënë lob Yesu nër vu sir bë, “Alam vu nyëg pin deneko mehö-nenër-gagek-rangahsën arëj rak, gaḵ yö hir alam, gehir degwa, gesir sën losho beggang-bu timu lo, og ma!”

⁵ Lom Yesu su yoh vu bë gevong ngaa böp vu saga rë. Gaḵ yik nebë nema rak alam nijraksën ti ti mu benijvesa neraḵ.

⁶ Lob avi tøk meranga nema in su denevong ving yi rë gema. Lom ya neko loḵ beggang-bu sën denedo dus rak lo metateḵin Anutu yi gagek vu sir.

Yesu Vong Yi Hur Maluh Nemacluho-bevidek-luu Sën Deya Rak

(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

⁷ Lob supin yi hur maluh nemacluho-bevidek-luu sën lo genër vu sir bë dena jaḵ. Nevong sir luu luu ya genër vu sir bë degetii memö nipaya lo geto dena.

⁸ Lob nër gagek vu sir ving bë denatohin atoheng mu gedena meris. Su degeko nos sepa, gevahek los monë gëp.

⁹ Gaḵ yik dejöp suu beröpröp ading timu gesu degeko ngwë sepa.

¹⁰ Log yik nër yah vu sir ggökin bë, “Bë mehöti geḵo ham luu luu sënë doḵ na yi beggang megegin

ham, og ham naḱöök dok beggang saga rot beham na jak.

¹¹ Rêḱ nabë beggang-bu ti su degegin ham los degengo ham gägek nivesa rë, og ham tetëhin kebus in vahamin, in dejak ni nabë devong paya, log ham gwevuu beggang ti saga na geham na jak.

¹² Lob mëm deya raḱ meya denër Anutu yi gägek sënë rangah vu mehönnon bë degevuu hir ngaa nipaya na gedegerin sir nom vu Anutu.

¹³ Gedenetii memö ngahiseḱë to deneya, gedenerikin wël* kele-oliv* raḱ mehönnon ngahiseḱë sën nij neraḱ lo ving, benijvesa neraḱ.

*Mehö-neripek-alam Jon Diik Nebë Sënë
(Mt 14:1-12; Lk 3:19-20; 9:7-9)*

¹⁴ Alam pin dengo Yesu bengö medenër ya meyoh vu alam pin, beMehö-los-bengö Herot* ngo ving bë nevong ngaa böp nebë sënë, lom alam vahi denenër bë yik sënëḱ Mehö-neripek-alam Jon sën diik lo rêḱ vesa loḱ yah, om sën nevong huk los niwëek nebë agi.

¹⁵ Rêḱ mu alam vahi denenër bë, “Mu maḱ Elia.” Galam vahi denenër bë, “Mu mehö-nenër-gägek-rangahsën ti nebë alam sën denenër gägek rangah wirek lo.”

¹⁶ Rêḱ mu Herot* nengo bengö nebë sënë lob nër bë, “Mu yik Jon sën sa ḱetöv kwa lo sën kedi raḱ yah.”

¹⁷ In wirek og Herot* yö vong mehö la ya dejom Mehö-neripek-alam Jon ahon medetung loḱ ya ḱarabus raḱ degwa nebë sënë: Herot* ggoḱë ari Pilip venë Herodias, betum neḱo netu venë,

18 lom Jon nēr vu Herot* bē, “Gehodek arim avēh, sēnē su yoh vu rē, gekweyēh horek!”

19 Lob Herodias ahē sengēn vu Jon bebē ngis yi nadiik rēk ma, gaggata su neggēp rē, in Herot* neggōnengin Jon.

20 In neraḱ ni bē su nevong ngaa nipaya ti rē, gaḱ yi mehō yohvu beyi vabuung, lom negin yi nivesa. Nengo Jon yi gāgek lom kwa neya ngahi gayo maggin, rēk ahē neving pangśēn bē genḱo yi gāgek rot.

21 Nebē sēnē geHerodias yō medo mekwa nevo bē buk ti rē. Lob mēm buk ti, lob Herot* kwa vo yi buk sēn ata ḱo yi wirek lo, lob nevong nos bōpata ti vu yi ggev losho yi alam sēn denegin begō lo hir ggev, gevu alam bōp bōp vu distrik Galilea pin.

22 Medo denegga nos sēnē geHerodias nalu avēh avō ti lo ya nelōō loḱ malaj, geHerot* losho yi vatēvek sēn ahēj nivesa rot vu yi, lom Mehō-los-bengō Herot* nēr vu bē, “Genanēr ngaa ti sēn ahēm neving rot lo rangah vu sa, lob sēḱ bo nōk vu hong.”

23 Lom tato nema ya vavunē genēr yōnon rot bē, “Ngaa ti sēn genanēr vu sa lo, og yik sēḱ bo noh vu nōk vu hong. Gaḱ bē genanēr sa ngaa pin sēnē vewen, og sa su rēḱ ḱulin rē.”

24 Lob avēh avō to meyah dobnē beya meloḱ tepēḱ vu ata bē, “Senah mena nanēr va?” Rēḱ bē, “Mehō-neripek-alam Jon yu!”

25 Lom pevis meloḱ yah humeḱ ayo menewa newa meneya vu mehō-los-bengō menēr vu yi bē, “Sa bē gwevong Mehō-neripek-alam Jon yu vu sa! Gwetung doḱ medo ḱabum ti meḱebo vu sa pevis.”

26 Lob mehö-los-bengö ayo maggin rot, rëk ggöneng vu gagek sën nër rangah vu avëh lo, lob su bë rëk keyëh gagek rë in nër yönon getato nema ya vavunë, beyi alam vatëvek pin denço.

27 Lom pevis mevong alam-begö-yi ti ya in Jon yu loḵ karabus ayo. Lob ketöv Jon kwa,

28 betung loḵ gabum ti, beḵo yom vu avëh avö sënë lo, loḵ mëm ḵo meyah vö vu ata.

29 Ggovek saga lob Jon yi hur maluh denço bengö bë desis yi mediḵ, lob ya deḵo meya debë loḵ waḵ heljëng yi ti.

Yesu Vet Alam 5,000

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-13)

30 Lob sinarë sën Yesu vong sir ya lo yom deverup vu yi, bedenër huk sën denevong lo los gagek pin sën denenër vu alam lo vu yi.

31 Galam ngahisekë deneyah gedeneyom vu sir besu deyoh vu bë dega nos rë, lom Yesu nër vu yi hur maluh lo bë, “Ham nam hil ngo ana medo nyëg-yumeris tahsën geham sewah teka rë!”

32 Lom mëm sir yö anon derak ya yag medeya nyëg-yumeris tahsën ti.

33 Rëk alam ngahi delë bë deneya rak, lob derak nyëg sën bë dena lo ni, lob alam vu nyëg böp pin saga deneserög medeneyoh roneḵ medenemuḵin meya denegin Yesu loḵo yi hur maluh vu ngaggee böp nenga vahi sagu.

34 Yesu pesong ya roneḵ loḵ lë bë sir ngahisekë, lob kwa vongin sir rot, in sir nebë sipsip sën alaj main sir, lom mëm tateḵin gagek ngahisekë vu sir rot,

³⁵ besehuk luk, lom yi hur maluh ya denër vu yi bë, “Sënək nyëg-yumeris tahsën sënë genyëg ggovek ya,

³⁶ om gwevong sir medenah medena beggang-bu ti ti sën neggëp dus agi medebago hir nos.”

³⁷ Loḵ nër yah vu sir bë, “Mu ham ngo gwevong nos vu sir!” Loḵ deloḵ tepëḵ yah vu bë, “Gemonë K200 tena in he na bago brët noh vu sir medega?”

³⁸ Lom mëm loḵ tepëḵ vu sir bë, “Ham brët va la neggëp-a? Ham nah gwelë rë!” Lob yah delë beyom denër vu bë, “Brët nemadvahi, gegël luu!”

³⁹ Nebë saga, lob mëm nër vu alam pin bë, “Ham gweto medo yu ti ti jaḵ pahup sën nimewis aga, beham medo rë!”

⁴⁰ Lob to denedo yu yu raḵ neggëp alam mehödahis nemadvahi vahi, geraḵ neggëp alam mehödahis löö löö.

⁴¹ Ggovek ya, lob mëm nejom brët nemadvahi saga gegël luu lo raḵ, bemëm varah mala raḵ yaḡek gejom raḵ in los ahë nivesa ya vu Anutu, log mëm dego brët bevo vu yi hur maluh bemëm ya devo ggelek yoh vu alam pin. Lob heḵ ḡël mevo yoh vu sir pin nebë saga ving.

⁴² Lom degga beyoh vu sir pin bahëj pup ya.

⁴³ Degga ggovek, log desupin brët los ḡël sën nedo lo loḵ sap nemadluho-bevidek-luu bepup ya.

⁴⁴ Log alam sën degga nos lo, sir maluh 5,000.

*Yesu Vare Neggök Ngaggee Vavunë
(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)*

⁴⁵ Ggovek ya log Yesu vong yi hur maluh bë deḡaḵ na yaḡ medenamugin medena ngaggee vahi

medena Betsaida, geyik medo megevong alam pin sën deketëkin medena rë.

⁴⁶ Lob vong sir ya, log ya los kedu in bë najom jak.

⁴⁷ Nebë saga lob sehuk luk geyag to meya ngaggee vuheng atov geYesu yö ti nahën nedo kedu.

⁴⁸ Loḵ nelë bë denevimengin yaḡ rot in sang neruuk sir los yaḡ yom. Loḵ nyëḡ neggovek in bë geheng, lob Yesu vare neya raḵ ngaggee vavunë beya meto vu sir bevong in bë kesuu sir gena.

⁴⁹ Rëḵ delë bë vare neya raḵ ngaggee vavunë meneya, lob dekuung bë alam-diiksën kenuj ti, lom dengeek.

⁵⁰ In sir pin delë medeggönengin yi medelëk rot, rëḵ Yesu vengwëḡ ya vu sir pevis bë, “Ham su newamin jak! Yik sa sënë, om ham su göneng!”

⁵¹ Lom raḵ ya yaḡ ving sir, log sang maya avuti, lom tum avij netöḵ mederanga nemaj

⁵² in su kwaj nevo brët sën vet alam raḵ lo rë gema. In nahën gesu kwaj töḵ raḵ degwa rë.

Yesu Nevong Alam Genesaret La Menij Vesa Rak*

(Mt 14:34-36)

⁵³ Lob derak yaḡ medetöḵ ya Genesaret*, lom mëm deseyu yaḡ ahon ya ngaggee nenga menedo.

⁵⁴ Log depesöḡ mederak ya roneḵ, lom alam vu nyëḡ sagi delë Yesu mederak ni pevis.

⁵⁵ Lom mëm deneseröḡ medeneyoh vu nyëḡ saga pin medenevaḵu alam nijraksën loḵ hir kanyë medeneya nyëḡ sën denengo bë Yesu ya meto nedo lo.

⁵⁶ Vu beggang yu böp geyu mahen geyoh vu nyëg sën Yesu neyoh lo pin, og denebë alam nijraxsën ya deneggëp telig, log deneketağ vu yi bë yoh vu bë degebë nemaj jağ yi röpröp ading nenga mu. Lom alam pin sënë sën denebë nemaj rağ yi tob lo, og nijvesa nerağ.

7

Alam Hib Wirek Hir Gagek Mugeng (Mt 15:1-9)

¹ Parisai* galam-horek-yi la vu Yerusalem desupin sir medeya vu Yesu.

² Lob delë bë yi hur maluh vahi denegga nos los nemaj nipaya-sënë nebë su deneripek nemaj yoh vu alam Yuda hir horek mugin rë gema.

³ Denër nebë sënë in Parisai* ving alam Yuda pin denesepa loğ alam hib wirek hir gagek sën nebë: Su dejipek nemaj namugin rë, og su rëğ dega nos.

⁴ Gengaa pin sën debago vu maket lo, og deneripek rë, loğ mëm denegga. Gemedo denesepa alam hib wirek hir gagek mugeng ngahisekë nebë sënë ving, bedeneripek kap gegabum gedëg aën los ngaa pin.

⁵ Denevong nebë sënë, om sën Parisai* losho alam-horek-yi deloğ tepëğ vu Yesu bë, “Hong hur maluh dekeyëh horek medenegga nos los nemaj nipaya gesu denesepa loğ alam hib wirek hir gagek rë in va?”

⁶ Lob nër yah vu sir bë, “Mehö-nenër-gagek-rangahsën Yesaya nër valeğ ham yonon bë ham ayomin luu. Kevu wirek meneggëp nebë sënë: ‘Alam sënë deneko sarëğ rağ rak avij meris mu,

gaḵ ayoj nilëlin sa.

⁷ Yö denenër mehõnon hir horek mu, log denenër nebë “Anutu yi gagek sënë!”

Log deneko sarëg raḵ meris mu.’

⁸ Ham lëein Anutu yi horek ya, geham nejom mehõnon hir gagek muḡeng ahon.”

⁹ Loḵ nër vu sir ggökin bë, “O yönon! Maḵ ham mehõnon los kwamin, om sën ham neruu demimin vu Anutu yi horek geham ngo nesepa loḵ alam hib wirek hir gagek-ë?”

¹⁰ In Moses nër wirek meneggëp bë, ‘Gegurek amam lu atam babuj!’ genër ving bë, ‘Bë mehõti nanër gagek nipaya jaḵ ama ma ata, og ham tengwa yi menadiik.’

¹¹ Loḵ ham nenër bë, ‘Bë mehõti yi monë lu ngaa neggëp in bë doḵ vu ama ma ata jaḵ, rëḵ mu nanër vu luho nabë, “Sa bë doḵ vu meluu megevong sa ngaa sënë nõk vu meluu, rëḵ mu rëḵ nama in sehooin raḵ ggovek netu Korban (sënë nër bë tu Anutu yi seriveng).” ’

¹² Nenër nebë saga, lob ham nevo veyovin bë, ‘Yik ggovek, su doḵ vu ama lu ata!’

¹³ Lob sënë og ham nekweyëh Anutu yi horek meham nenër bë ngaa meris, geham nesepa loḵ alam hib wirek hen hir gagek menenër bë ngaa anon. Beham netahu nalumin lo loḵ ving. Geham nevong ngaa ngahiseḵë nebë sënë.”

*Ngaa Sën Nevong Mehõnon Menij Paya Nerak
(Mt 15:10-20)*

¹⁴ Ggovek, loḵ supin alam ggök yahin menër vu sir bë, “Ham pin gwengo sa gagek bejaḵ ni venuh!”

15 Ngaa pin sën hil naha lo su yoh vu bë duk na mehöti ayo megevong benipaya jak rë. Gaḁ mu ngaa sën nedo loḁ ayo merak neverup avi lo mu sën nevong benipaya nerak.

16 [Bë mehöti nenga neggëp og gengo mekwa bo rë!]"

17 Nër gagek sënë ggovek, log vuu alam saga gerak ya beggang, loḁ mëm yi hur maluh ya deloḁ tepëḁ vu yi in gagek peggirinsën sënë.

18 Lob loḁ tepëḁ yah vu sir bë, "Ma ham nahën geham su nerak ni rë? Maḁ ham su rak ni bë ngaa pin sën hil naha meneloḁ ya hil ayod lo, og su yoh vu bë gevong mehöti benipaya jak rë?"

19 In ngaa nebë sënë su negwang ya mehönon ayoj rë, gaḁ neluḁ ya ahëj kevus mu, loḁ tum to neluḁ ya asoreng." Yesu nër vu hil loḁ gagek sënë nebë nos los reggu aggagga pin og nivesa.

20 Log mëm nër vu sir bë, "Ngaa sën nedo loḁ mehönon ayoj meneverup avij lo, sën nevong bemehönon nij paya nerak.

21 In ngaa sën neggëp loḁ mehönon ayoj merak neverup avij lo nebë sënë: Kwaj nevo ngaa nipaya, denevong baggëb, deneggodeḁ ngaa, dene-sis mehönon medenediik,

22 deneggodeḁ mehö ngwë venëj ma reggaj, malaj anonin mehö ngwë yi ngaa, denevong ngaa nipaya aggagga, denetetuhin mehö ngwë, kwaj nevo ngaa nipaya yoh vu buk pin netu hir ngaanon, ahëj sengën, denenër gagek pelësën rak mehönon, denëḁ sir rak, denevong jeggin jeggin.

23 Ngaa nipaya pin sënë loḁ neggëp mehönon ayoj, besën rak neverup avij menevong benij paya nerak."

*Ponisia Avëh Ti Vong Ving Yesu
(Mt 15:21-28)*

²⁴ Lob Yesu kedi rak loḵ saga meya Ture los Sidon hir nyëḡ, beya nedo loḵ beggang ti. Vongin bë bun yi, rëḵ ma gesu yoh vu bë dah bengö vun rë.

²⁵ Loḵ avëh ti vu sagu ngo bë Yesu nedo, lom ya vu yi pevis. In memö nipaya ti gwang ya nalu avëh ayo menevong yi, lom ya pevis mepetev meneggëp loḵ Yesu vaha.

²⁶ Avëh sënë og avëh yu ngwë, ata Grik avëh beḵo yi vu Ponisia vu distrik Suria benedo, lob ya ketag vu Yesu bë getii memö geto mena in nalu.

²⁷ Lob Yesu nër rak gagek peḡgirinsën yah vu yi bë, “Hil abet hurmahen namugin rë, in su yoh vu bë hil gaḵo hurmahen hir nos vër meḡetë na vu anö rë!”

²⁸ Loḵ avëh sepa loḵ yi gagek menër yah vu yi nebë, “Ëë-ë, Mehöböḡ yönon! Gaḵ mëm hurmahen hir nos sën denegga gemetes to neluḵ ya reek len lo, og mëm anö yam denepatu medenegga.”

²⁹ Lom mëm Yesu nër yah vu yi bë, “Genër gagek los kwam saga, om genah meḡena böm in memö nipaya vuu nalum geto meya gwëbeng!”

³⁰ Lom yah meya ben genalu rak neggëp kanyë gememö to meya veröḵ yi yoh vu sën Yesu nër lo.

*Yesu Vong Bemehö Nenga Mir Gekwa
Ngengöleng Ti Nivesa Rak*

³¹ Lob Yesu vu Ture hir nyëḡ meyoh ya Sidon meneya ngaggee böḡ Galilea nenga meya neḵo loḵ nyëḡ sën denenër arë nebë Beggang-bu-nemadluho lo hir dob.

³² Lob deko mehöti nenga mir gekwa ngengöleng bedeya vu yi medeketag bë gebë nema jak yi.

³³ Mehönon ngahisekë denedo saga, lom li yi meya nenga tahsën, lok mëm gelu nema deggis lok ya mehö lo nenga len, log pesuv nyë kos metung rak daggen.

³⁴ Yesu mala ya yagek gerov saheng in kwa pe-sivin mehö sënë lo, log nër vu bë, “*Epata!*” (Degwa nebë “Nengam natök!”).

³⁵ Lom nenga tök mengo gagek gedaggen neggee menevengwëng nivesa.

³⁶ Lob mëm Yesu vo koo vu sir pin saga bë su dena denanër gagek sënë rangah vu mehö la. Yesu vo koo vu sir niwëek, rëk ma gedekeyëh aye genij wëek beya denër rangah.

³⁷ Alam dengo lob kenuj ya rot medenër bë, “Mehö sënë nevong ngaa pin nivesa. Om sën nevong balam nengaj mirsën denengo gagek, genevong balam kwaj ngengöleng denevengwëng nivesa.”

8

Yesu Vet Alam 4,000 (Mt 15:32-39)

¹ Lok buk saga alam ngahisekë desupin sir ya vu yi ggökin benos main sir, lom supin yi hur maluh menër vu sir bë,

² “Sa kwağ nevongin alam sënë in hil nado buk löö genos main sir.

³ Sir vahi deyam vu nyëg ading, om nabë sa gevong sir medenah bej los ahëj meyip, og rëk nökö denadiik aggatata.”

⁴ Lom yi hur maluh deloḵ tepëḵ yah vu yi bë, “Hil nado nyëḡ-yumeris tahsën sënë, om hil rëḵ gaḵo nos vu tena in hil abet mehönön sënë jaḵ-a?”

⁵ Lob Yesu loḵ tepëḵ yah vu sir bë, “Ham ḵo brët va la?” Loḵ denër yah vu yi bë, “Nemadvahi-bevidek-luu!”

⁶ Lom mëm nër vu mehönön pin beto denedo dob, log ḵo brët nemadvahi-bevidek-luu sënë raḵ gejom raḵ in los kwa vesa ya vu Anutu, log debu bevo vu yi hur maluh in bë debo gelek noh vu alam pin, lom mëm devo ggelek yoh vu sir.

⁷ Gegël mahen luu neggëp ving, lob nejom raḵ yah vu Anutu los kwa vesa in, genër vu yi hur maluh bë debo gelek noh vu alam pin geving.

⁸ Lob degga meyoh vu sir pin beggovek ya, log vahi nedo bedesupin loḵ jebeng nemadvahi-bevidek-luu mepup.

⁹ Log alam sën degga nos lo, sir yoh vu 4,000. Log mëm Yesu vong sir ya,

¹⁰ log pevis belosho yi hur maluh deraḵ ya yaḡ ti medeya nyëḡ Dalmanuta.

Parisai Deseggi Yesu Yi Huk Niwëëḵ
(Mt 16:1-4; Lk 12:54-56)*

¹¹ Lob Parisai* la kwaj nevo bë depelë Yesu, lom ya deto vu bedeseggi yi bë, “Gwevong ngaa böp yageḵ yi ti in he galë nabë Anutu vong hong yam!”

¹² Lob Yesu ayo maggin berov saheng genër vu sir bë, “Ham sën ham nedo dob-ë, ham vongin bë sa gevong ngaa böp in bë tato nabë Anutu vong sa meseyam in va? Rëḵ mu sa nanër vu ham yönön nabë sesu rëḵ gevong ngaa böp ti beham gwelë rë, gaḵ rëḵ nama!”

13 Lob vuu sir geraḵ yah nedo yaḡ ggökin meyah meya ngaggee vahi.

Degegin Sir In Parisai Losho Herot* Hir Gagek (Mt 16:5-12)*

14 Yi hur maluh kwaj virekin nos gesu deḵo la sepa rë, geyik brët perurek timu raḵ nedo yaḡ.

15 Lob Yesu nër vu sir loḵ gagek peḡgirinsën bë, “Arë! Ham gwegin ham vu Parisai* hir yiist*, gevu Herot* yiyi geving.”

16 Lom kwaj nevo yi gagek medenesap sir raḵ medenër vu sir bë, “Hil su haḵo brët la sepa rë, om sën maḵ nenër aga!”

17 Loḵ Yesu raḵ ni, lom nër vu sir bë, “Nebë va sën ham nesap ham raḵ bë ham su ḵo brët la sepa rë-ë? Maḵ ham duḡin degwa? Ma maḵ ham ayomin yö nahën niwëëk-a?”

18 Ham malamin neggëp rëḵ ham su nelë rë? Geham nengamin neggëp rëḵ ham su nengo rë? Ma ham su kwamin nevo

19 sën sa debu brët nemadvahi vu alam 5,000 geham supin vahi loḵ ya sap va la mepup lo rë?” Rëḵ denër yah vu bë, “Nemadluho-bevidek-luu!”

20 Rëḵ bë, “Log sën sa deḡo brët nemadvahi-bevidek-luu vu alam 4,000 lo, og ham supin vahi loḵ ya jebeng va la mepup-a?” Loḵ denër bë, “Nemadvahi-bevidek-luu!”

21 Loḵ tum loḵ tepëḵ bë, “Rëḵ ham ngo nahën geham su raḵ degwa ni rë?”

Yesu Vong Bemehö Los Mala Kenod Ti Vu Bet-saida Nivesa Raḵ

²² Lok tum yah deverup Betsaida, lob alam la deli mehö mala kenod ti yam vu Yesu bedeketag vu yi bë gebë nema jak yi.

²³ Lob Yesu jom loḵ nema geli yi meluho deya beggang telig nenga, loḵ mëm pesuv nyë kos loḵ ya mala gahis gebë nema rak yi, log loḵ tepëḵ vu nebë, “Gëlë ngaa la?”

²⁴ Lob vër mala rak menër bë, “Sa nehalë mehönon, rëḵ mu sa halë ahëj kenu nebë kele, rëḵ mëm vare deneggee medeneya!”

²⁵ Lob mëm Yesu bë nema rak yah mala gahis ggökin, lob mëm mehö lo mala tum niwëëk menelë nyëg, bemala nivesa rak genelë ngaa pin neggëp rangah.

²⁶ Lob nër vu mehö sënë bë, “Su gedoḵ nah beggang-bu ti sënë pehi gökin bedegelë hong!” Log vong yi yah ben.

*Pita Nër Yesu Arë Rangah
(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)*

²⁷ Log Yesu losho yi hur maluh ya medo deneko loḵ beggang-bu ti ti sën neggëp dus rak Sisarea vu distrik Pilipi lo. Nahën deneyök aggata log loḵ tepëḵ vu yi hur maluh bë, “Alam denenër sa bë sa re?”

²⁸ Loḵ denër yah vu yi bë, “Alam vahi denenër bë Mehö-neripek-alam Jon hong, gevahi denenër bë hong Elia, gevahi denenër bë hong mehö-nenër-gagek-rangahsën wirek hen ti!”

²⁹ Loḵ yik loḵ tepëḵ yah vu sir bë, “Log hameḵ? Ham nenër bë sa re?” Loḵ Pita nër yah vu yi bë, “Hong Kerisi*. Mehö sën Anutu ggooin rak in bë geḵo he nah lo.”

³⁰ Lob vo kooïn niwëek vu sir bë, “Om ham su na nanër sa nabë sënë vu mehöti!”

*Yesu Nër Rangah Bë Rëk Nadiik Nabë Sënë
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)*

³¹ Lob mëm nër ngaa sën rëk natök vu yi lo rangah vu sir bë alam böp böp galam-deneko-seriveng hir ggev rëk debo vanë vu Mehönon Nalu rot, galam-horek-yi rëk degeruu demij vu yi, lob dengis yi menadiik gebuk natu löö lok kedi jak nah gökin.

³² Nenër vu sir nebë sënë, lob Pita li yi meya nenga mevong gagek rak yi bë, “Su genanër gagek nabë sënë!”

³³ Lok Yesu peggirin melë yi hur maluh pin, genër Pita bë, “Hong Satan! Gwevuu sa gegena! In su kwam tök rak Anutu kwa rë, gak mu kwam nevo ngaa nebë sën mehönon yö kwaj nevo lo.”

³⁴ Lob supin alam yu böpata saga deyam ving yi hur maluh benër vu sir bë, “Mehöti bë natu sa hur, og kwa birekin yi gekerë yi kelepeko* metamuin sa.

³⁵ Mehöti bë kwa bo yi begegin nivesa, og rëk anon mala nama, gak mehöti bë kwa birek in yi benadiik in sa los Bengö Nivesa, og rëk medo mala-tumsën.

³⁶ Gak nabë mehöti yö geko yi jak in ngaa dob yi pin bemedo lok nadiik, og yi ngaa sënë rëk dok vu yi nabë va?

³⁷ Ma mehönon rëk debago Anutu jak va in gevong bedemedo malaj-tumsën-a? Ma!

³⁸ Alam sën denedo dob agi sir mehönon nij paya los deneruu demij vu Anutu, om nabë sir ti ninamum in sa los sa gagek vu dob sënë, og

vu Buk-tamusën sën Mehönon Nalu nom los Ama yö niwëek geyi vunek vunek yagek yi geyi angër vabuong lo, og rëk ninamum in mehö saga dok nah.”

9

¹ Lob Yesu nër vu sir ving bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë: Ham sën nare agi vahi su rëk denadiik rë, gaḵ rëk nahën demedo medegelë gAnutu yi nyëg anon jaḵ los niwëek.”

*Yesu Navi Agga Ngwë Rak
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)*

² Nahub gebuk nemadvahi-bevidek-ti ya ggovek rë, loḵ Yesu ḵo Pita lööho Yakobus lu Jon beli lööho belosho deya kedu ading ti beyö ya denedo. Lob Yesu nare loḵ lööho malaj, lom lööho delë genavi agga ngwë rak,

³ geyi tob veroo meris genepelibin, mehöti su yoh vu bë jipek tob ti meveroo jaḵ nabë sënë rë.

⁴ Lob delë Elia luho Moses yam denare ving yi gelööho denevengwëng.

⁵ Lom Pita nër vu Yesu bë, “Sa alag-e! He nado mehalë ngaa sënë om mëm nivesa rot, om he dev numeng löö, ti vu hong, gengwë vu Moses ga, ngwë vu Elia.”

⁶ Lööho deneggöneng in sir rot, om sën Pita vengwëng pevis benër nebë saga gesu kwa vo nivesa rë.

⁷ Loḵ pevis bebeggob ti yam ggërin sir, log aye ti yam loḵ beggob lo ayo bë, “Sa nalug yik sënë sën sahëg neving yi lo, om ham gwebë nengamin vu yi.”

⁸ Nebë saga loḵ pevis belööho malaj neḵo loḵ nyëḡ rëḵ su delë mehöti rë. Gaḵ Yesu perurek timu yö nare ving sir.

⁹ Lob nahën denelūḵ medeneyam vu ḵedu genër niwëëḵ vu lööho bë su denanër ngaa sën delë lo rangah. Gaḵ yö gëp rot bemëm Mehönon Nalu kedi jaḵ nah vu bedub rë, loḵ mëm.

¹⁰ Lom devong yoh vu yi gägeḵ sënë, loḵ yö yom medo denesap sir raḵ medenër bë, “Kedi jaḵ nah vu bedub sën nabë va?”

¹¹ Lom deloḵ tepëḵ vu yi bë, “Rëḵ nebë va sën alam-horek-yi denër bë Elia namugin menom dob-ë?”

¹² Lob Yesu nër yah vu sir bë, “Yönon, Elia namugin menom in gero ngaa pin nah. Loḵ maḵ gägeḵ va ti sënë sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya bë mehönon rëḵ debo vanë vu Mehönon Nalu bedegeruu demij vu yi-ë?”

¹³ Om mëm sa nanër vu ham nabë Elia yom ggoveḵ, rëḵ mehönon devong ngaa nipaya vu yi yoh vu yö kwaj, nebë sën dekevu wireḵ meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo.”

*Yesu Vong Memö To Meya In Hurmahen Ti
(Mt 17:14-21; Lk 9:37-43)*

¹⁴ Lob yah deto vu yi hur maluh vahi lo, lob delë gemehönon ngahiseḵë ya detetup sir, gelosho alam-horek-yi denemehoo sir.

¹⁵ Ya meto detoḵ vu sir, lob alam pin delë Yesu bedelëḵ in yi, lom pevis medeserög medeya vu yi in bë denajom nema.

¹⁶ Lob loḵ tepëḵ vu sir bë, “Ham höḵ ham in gägeḵ re?”

17 Loḵ sir ti aye raḵ menēr yah vu bē, “Tatovaha! Sa haḵo nalug ti sēn yam vu hong in memö kwa ngengöleng ti gwang ya ayo, lom su nevengwäng rē.

18 Loḵ buk sēn memö negwang ya yi, og nepengah yi raḵ dob, log nyë kataḵ netung genevu nengitek geni neköpek, om sēn sa haḵo meyam. Sa ḵetaḡ vu hong hur maluh sēnē bē degetii memö geto mena in, rēḵ ma gesu deyoh vu rē.”

19 Lob Yesu nēr yah vu sir bē, “O ham mehönnon sēn nedo dob-ë! Ham su nevong ving sa rē! Om mak sēḵ medo geving ham buk va la geving-a? Gesēḵ medo ḵerē ham maggin noh vu kwev va la geving-a? Om maam ham gweḵo hurmahen nam vu sa rē!”

20 Lob deḵo maluh mahen sēnē ya vu yi, lob memö nelē Yesu, lob pevis mevong behurmahen vēs meto nesap nyëḡ meggēp neyon yi genyë kataḵ netung.

21 Loḵ Yesu loḵ tepēḵ vu ama bē, “Ngaa sēnē töḵ vu yi nangerek-a?” Rēḵ bē, “Yö nahēn niḵöḵ lob vong, genevong menesepa loḵ rot.

22 Nevesi yi raḵ nengwah los netē yi luḵ ya bēl beron ngahiseḵē bebē nadiik. Rēḵ mēm nabē geyoh vu, og mēm kwam paya in aluu megedoḵ vu.”

23 Loḵ Yesu nēr yah vu yi bē, “Mu nabē ngo geyoh vu, og mēm! In alam sēn ayoj neya timu vu Anutu lo, og deyoh vu bē degevong ngaa pin.”

24 Lob ama pevis besu bē, “Yiḵ sayog neyök vu hong mahen teka mu, rēḵ mu nabē mēm gedoḵ vu sa, og sēḵ ayog nöḵ timu vu hong pangsen.”

25 Yesu lē bē alam ngahiseḵē desupin sir ya vu

yi rot, lom pevis menër memö nipaya sën lo bë, “Hong memö kwam ngengöleng los malam kenod! Sa nanër vu hong nabë: Gwevuu hurmahen sënë gegweto gena, gesu gedok nah gökin!”

²⁶ Lob memö ngeek gesesö yi rot loḵ hurmahen, log mëm to meya gehurmahen niköpek meneggëp nebë heljëng, lom alam ngahisekë denër bë, “Diik ya verök yi!”

²⁷ Rëḵ Yesu jom loḵ nema beḵo yi raḵ gemëm kedi raḵ.

²⁸ Log Yesu raḵ yah beggang belosho yi hur maluh yö denedo, lob deloḵ tepëḵ vu yi bë, “Nebë va sën he su ayoh vu bë getii memö sënë geto mena rë-ë?”

²⁹ Loḵ nër yah vu sir bë, “Su aggata ngwë neggëp in bë hil getii memö nabë sënë geto dena rë, gaḵ hil najom jaḵ mu og mëm!”

*Yesu Nër Ggökin Bë Rëḵ Nadiik Nabë Sënë
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)*

³⁰ Ggovek gedekedi vu nyëḡ saga bedeya raḵ meya denëḵo loḵ distrik Galilea, lom vun yi in bë alam su dejaḵ nyëḡ sën nedo loḵ lo ni.

³¹ In netatekin gaḡek vu yi hur maluh benenër vu sir bë, “Rëḵ degetung Mehönon Nalu dok na mehönon nemaj, log dengis yi menadiik. Dengis yi menadiik govek gebuk löö jaḵ, loḵ mëm kedi jaḵ nah gökin.”

³² Lob sir duḡin gaḡek sënë rëḵ deneggöneng gesu deneloḵ tepëḵ in vu yi rë.

*Deloḵ Tepëḵ Bë Re Rëḵ Natu Ggev-a?
(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)*

³³ Lob yah deverup Kapernaum medelok ya beggang ayo ggovek, loḵ mēm loḵ tepēḵ vu yi hur maluh lo bē, “Sēn hil nahēn netetuu aggata menayam lo, log ham nevengwēng raḵ va?”

³⁴ Loḵ ayej ma rot in gaḡek sēn denesap sir raḵ lo. In denenēr bē sir ti tena maḵ yi bōp kesuu sir vahi.

³⁵ Loḵ to nedo gesupin sir nemadluho-bevidek-luu lo yam benēr vu sir bē, “Bē ham ti gevongin nabē natu ham mehō bōp ti begegin ham, og mehō saga dahun yi benah natu mehō meris bedoḵ vu alam pin loḵ mēm.”

³⁶ Lob ḵo hurmahen ti bevarah yi loḵ sir vuheng atov gelah nema loḵ yi genēr vu sir bē,

³⁷ “Nabē mehōti kwa bo sa begevong nivesa vu hurmahen nabē ti sēnē, og sēnēḵ vong vu sa; log bē mehōti gevong nivesa vu sa, og su vong vu sa mu rē, gaḵ vong vu Mehō sēn vong sa meseyam lo ving.”

Mehōti Sēn Su Nelē Hil Paya Rē Lo, Og Nelok Vu Hil
(Lk 9:49-50)

³⁸ Lob Jon nēr vu Yesu bē, “Tatovaha! He halē mehōti genenēr arēm los niwēek benetii memō to deneya, loḵ he nēr in yi, in hil los su nesepa hil rē!”

³⁹ Loḵ Yesu nēr yah vu yi bē, “Ham su nanēr in yi rē! Gaḵ bē mehōti gevong ngaa bōp jaḵ sarēḡ, og maḵ su rēḵ nanēr gaḡek nipaya jaḵ sa rē.

⁴⁰ In mehōti sēn su nelē hil paya rē lo, og nelok vu hil.

⁴¹ Sa nanēr vu ham yōnon nabē: Bē mehōti bo bēl kul beham nanum, in Kerisi-yi-alam ham, og sēnē su rēḵ gevong vu ham nyēmasēn rē.”

Ngaa Pelëpinsën Neli Mehönon Ya Paya
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

⁴² Log Yesu nër ving bë, “Nabë mehöti tahu sa alam sën ayoj neyam vu sa mahen teka mu lo ti begevong ngaa nipaya, og rëk geko nyëvewen böpata rot vu tamusën. Gak nabë deseyu gelöng böpata dok kwa namugin bedegetë duk na loo vuheng bemala nama na, og mëm nivesa in su kepë mehönon la.

⁴³ Log nabë nemam gevong bengaa nipaya kepë hong, og maam kwetöv na, geyik gemedo jak nemam vahi ti in gena gemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gak nabë gemedo los nemam vahi vahi, og rëk degetë hong dok na Nyëg Nipaya sën nengwah medo mega hong gesu rëk nakul rë lo.

⁴⁴ [Nyëg Nipaya sënë, og melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rëk denadiik rë, genengwah su rëk nakul rë.]

⁴⁵ Log nabë vaham geli hong na begwevong ngaa nipaya, og maam kwetöv na, geyik gemedo los vaham vahi ti in gena gemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gak nabë gemedo los vaham vahi vahi, og rëk degetë hong dok na Nyëg Nipaya sën nengwah medo mega hong lo.

⁴⁶ [Nyëg Nipaya sënë, og melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rëk denadiik rë, genengwah su rëk nakul rë.]

⁴⁷ Log nabë malam gevong bengaa nipaya kepë hong, og maam geselupek vër megwetë na, geyik gemedo los malam vahi ti in gena gemedo malam-tumsën gëp Anutu yi Nyëg. Gak nabë gemedo los malam vahi vahi, og rëk degetë hong dok na Nyëg Nipaya sën nengwah medo mega hong lo.

48 Vu nyëg sënë, og
 ‘melë medo mega sir noh vu buk pin gesu rëk
 denadiik rë,
 genengwah su rëk nakul rë.’

49 Rëk debo vanë vu mehōnon pin nabë sën alam
 Yuda denekevu mamireng rak sipsip gedenevesi
 netu seriveng vu Anutu lo.

50 Mamireng og ngaa nivesa, rëk mu nabë
 mamireng nimök jak, og hil rëk gevong benengën
 jak nah nabë va? Ngaa niröp gëp dok ham ayomin
 nabë mamireng, log ham medo los gagek-mala-
 yes.”

10

*Yesu Nër Gagek Rak Sën Avëh Los Maluh Den-
 epepul Sir*

(Mt 19:1-12; Lk 16:18)

1 Yesu kedi vu saga beyah vasek bël Yordan
 geya distrik Yudea, lob alam ngahisekë desupin
 sir medeya vu yi ggökin, loḵ netatekin gagek vu sir
 ggökin nebë sën yö medo nevong yoh vu buk lo.

2 Lob Parisai* la deverup in bë deseggi yi, lom
 delok tepëḵ vu yi bë, “Hil horek nër bë yoh vu bë
 mehöti nidëlin venë ma ma?”

3 Loḵ Yesu loḵ tepëḵ yah vu sir bë, “Moses vo
 horek vu ham nebë va?”

4 Lom denër bë, “Moses nër bë yoh vu bë mehöti
 kevu kapiya-vepulsën-yi ti nabë ‘Su sa venëg hong
 rë!’, log mëm juuk venë na.”

5 Loḵ Yesu nër vu sir bë, “Ham ayomin niwëëk,
 om sën Moses vo horek ti sën vu ham.

6 Gaḵ Anutu tung maluh gavëh vu nyëdahis sën
 netung dob los ngaa pin lo.

⁷ Om maluh rëk gevuu ama lu ata, log geḱo venë, lob luho denatu anon timu.

⁸ Yönon, luho denatu anon timu. Luho su rëk nabë luho luu gökin rë, gaḱ denatu anon timu.

⁹ Om ngaa sën Anutu duu ahon ggovek lo, og mehönon su debepul.”

¹⁰ Loḱ mëm derak yah hir beggang vavunë, lob yi hur maluh deloḱ tepëḱ yah vu yi in gagek sënë ggökin.

¹¹ Lom mëm nër vu sir bë, “Bë maluh ti nidëlin venë gegeḱo avëh ngwë natu venë, og mehö sënë nevong baggëb bevong paya vu venë soḱek.

¹² Log bë avëh ti nidëlin regga megevuu na, log na mejaḱ vu maluh ngwë natu regga, og avëh sënë nevong baggëb.”

Yesu Jom Raḱ In Hurmahen

(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)

¹³ Lob mehö la deḱo hurmahen mahen medeyam vu yi in bë gebë nema jaḱ sir, loḱ yi hur maluh deruuk sir.

¹⁴ Loḱ Yesu lë bë denevong nebë sënë, lom ahë sengën genër vu sir bë, “Ham gwevong hurmahen denam vu sa, ham su gwërin sir! In alam sën ayoj neyam timu vu sa nebë hurmahen, og rëḱ demedo doḱ Anutu-yi-nyëḱ.

¹⁵ Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë mehöti sën su ayo na timu vu Anutu-yi-nyëḱ nabë hurmahen rë lo, og su yoh vu bë doḱ na rë.”

¹⁶ Lom mëm neḱo hurmahen raḱ menetabuu sir, log bë nema raḱ sir gejom raḱ vu Anutu in sir bë semu sir.

*Mehö Los Bengö-ggoreksën Ti
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)*

¹⁷ Yesu kedi in bë na jak, lok mehöti serög meyam ggërin yi geyun lus vu yi, log lok tepëk in bë, “Tatovaha! Hong mehö nim vesa anon! Sa gevong nabë va in sa medo malag-tumsën degwata los degwata?”

¹⁸ Lok Yesu lok tepëk yah vu yi bë, “Gënër sa bë sa niğ vesa in va? Yik Anutu yö timu nivesa!”

¹⁹ Gerak Anutu yi horek sënë ni nebë: Su gengis mehönon medenadiik! Su gwevong baggëb! Su gegodek ngaa! Su genanër gagek kuungsën jak mehö ngwë! Su gwekuung in mehönon gegebo hir ngaa vër! Gegurek amam lu atam babuj!”

²⁰ Lob mehö sënë nër yah vu Yesu bë, “Tatovaha! Sënëk sengo nahën hurmahen log sa nesepa lok horek pin sënë, rot beberup gwëbeng sagi.”

²¹ Lob Yesu lë yi bahë ving yi, lob nër vu yi bë, “Gengaa ti nahën! Gena gwevong hong kupek pin na bemehönon debago, lob gwevong monë sën gwëko jak lo na vu alam sën denerak vu in ngaa lo. Gwevong nabë sënë, log mëm genam gesepa sa, gemëm hong kupek nivesa rëk gëp vu yagek.”

²² Mehö sënë ngo gagek sënë, lom mala seluh geyah meya los ayo maggin in yi kupek ngahisekë rot.

²³ Lom Yesu mala ko lok sir, log nër vu yi hur maluh bë, “Alam sën hir kupek ngahisekë lo bë dedok na Anutu-yi-nyëg, og rëk debimengin.”

²⁴ Lob yi hur maluh delëk mederanga nemaj in yi gagek sënë, lok Yesu nër yah ggökin vu sir bë, “Nalug lo! Alam bë dedok na Anutu-yi-nyëg, og rëk huk böp vu sir.

²⁵ Nabë kamer ti gurek na rurek len, og yik huk böpata rot, rëk mu nabë mehö-los-bengö-ggoreksën ti gevongin nabë doḱ na Anutu-yi-nyëg, og sagak huk böpata rot kesuu.”

²⁶ Lob yi hur maluh kenuj ya in, geyö deloḱ tepëḱ vu sir bë, “Om maḱ re yoh vu bë rëḱ na medo malatumsën-a?”

²⁷ Lob Yesu gët sir genër bë, “Mehönon su deyoh vu bë degevang beyö demedo malaj-tumsën rë, gaḱ Anutu yö yoh vu bë gevong. In Anutu yoh vu bë gevong ngaa pin.”

²⁸ Loḱ Pita nër yah vu yi bë, “Gwelè! He hevuu he ngaa pin ya gehë yam medo nesepa hong!”

²⁹ Lob Yesu nër bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë mehöti sën gevu ben gari losho avëhnö lo, gata losho ama genalu lo geyi dob, in sa los sa Bengö Nivesa sënè lo,

³⁰ og vu buk sënè rëḱ geḱo mehödahis jak gëp alam nemadvahi doḱ nah yi beggang gari lo avëhnö lo, ata lo nalu lo, geyi dob. Log rëḱ geḱo vanë geving, gevu Buk-tamusën rëḱ medo malatumsën degwata los degwata.

³¹ Rëḱ mu alam ngahijsekë vu muginsën, rëḱ nom denatu alam tamusën, galam ngahijsekë vu tamusën rëḱ nah denatu muginsën.”

Yesu Nër Netu Beron Löö Bë Rëḱ Nadiik Nabë Sënè

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³² Lob detetuu aggata beya deverup in bë dena Yerusalem. Yesu mugin meya, lob yi hur maluh newaj neraḱ, galam sën denesepa yi lo deneggöneng in sir. Loḱ Yesu supin sir

nemadluho-bevidek-luu lo ggök yahin benër ngaa sën rëk natök vu yi lo rangah vu sir.

³³ Bë, “Ham ngo! Gwëbeng hil narak menaya Yerusalem, lom mëm rëk degetung Mehönon Nalu dok na alam-deneko-seriveng hir ggev lo los alam-horek-yi lo nemaj, lom rëk degevong gagek vu yi bedenanër nabë nadiik, log degevong dok na alam-yu-ngwë nemaj

³⁴ in depelë yi gedepesuv nyëj kos jak yi gedebek yi jak aggis, log mëm dengis yi menadiik. Gebuk natu löö loğ kedi jak nah gökin.”

*Yakobus Luho Jon Hir Tepëk
(Mt 20:20-28)*

³⁵ Lob Sebedi nalu Yakobus luho Jon verup deya vu Yesu medelok tepëk vu bë, “Tatovaha! Alu bë ketag gagek ti vu hong in gwevong vu aluu.”

³⁶ Loğ Yesu loğ tepëk yah vu luho bë, “Melu kwamin nevo bë sa gevong nabë va vu meluu-a?”

³⁷ Loğ luho denër yah bë, “Genanër vu aluu in tamusën sën rëk gemedo los nim wëek böpata gevunek vunek yagek yi lo, og mëm alu natu hong gadu bemedo kwebem vahi vahi. Aluu ngwë medo nemam vesa, gengwë medo nemam kěj.”

³⁸ Rëk Yesu nër yah vu luho bë, “Meluu dugin gagek sën melu nekwetag in vu sa-ë degwa! Ma melu yoh vu bë melu rëk nanum dok kap* sën sək nanum dok lo? Ma melu yöh vu bë rëk jipek bël* nabë sën sək jipek dok lo?”

³⁹ Loğ luho deyoğekin bë, “Alu ayoh vu!”

* **10:38:** Yesu nër maggin sën vongin natök vu yi, rëk peggin gagek rak ripeksën bël.

Lob mēm Yesu nēr vu luho bē, “Melu nēr yōnon! Kap* sēn sēk nanum dok lo, og melu rēk nanum dok, gemelu rēk jipek bēi nabē sēn sēk jipek lo.

⁴⁰ Rēk mu mehō sēn rēk medo gēp sa nemağ vesa, gemehō sēn rēk medo sa nemağ kēj lo, og su neggēp vu sa rē. Gağ alam sēn Amağ yō ggooin sir rak lo, sēn rēk demedo dok.”

⁴¹ Lob sir nemadluho dengo luho hir gāgek sēnē, lob ahēj sengēn vu Yakobus luho ari Jon.

⁴² Rēk Yesu supin sir genēr vu sir bē, “Ham rak alam dahis nij bē hir alam sēn denegin sir lo, og deneko sir rak vu hir alam, gehir alam bōp denedeginengin hir alam rak horek ngahi.

⁴³ Rēk mu ham, og ham su gwevong nabē sēnē. Gağ bē ham ti gevongin nabē natu ham mehō bōp ti, og gevong ngāa nabē sēn tu ham hur in dok vu ham,

⁴⁴ log bē ham ti gevongin nabē natu ham mehō muginsēn ti, og gevong ngāa nabē sēn yi mehō meris lo, begevong huk nyēmasēn vu ham pin.

⁴⁵ In Mehōnon Nalu yik nebē sēnē. Su yam in bē mehōnon pin degevong huk mededok vu yi rē, gağ yam in bē gevong huk vu mehōnon pin los nadiik dok nah alam ngahisekē bej in geko sir nah vu Anutu.

*Mehō Mala Kenod Bartimaius Mala Nivesa Rak
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Yesu losho yi hur maluh ya detōk ya Yeriko gedekesuu medeneya. Geyi hur maluh losho alam ngahisekē deneya ving yi. Lok ya verup detōk vu Timaius nalu Bartimaius mala kenod menedo lok aggata nenga, bemedo neketag monē lu ngāa vu alam bē dedok vu yi.

⁴⁷ Lob ngo Yesu Nasaret bengö nebë verup, lob tahi ya niwëek bë, “Yesu! Davit*-yi-mewis hong! Kwam gevongin sa!”

⁴⁸ Loḵ alam pin saga depetupek rak yi medenër bë aye nama. Rëḵ ma gepasang netahi niwëek rot bë, “Davit*-yi-mewis! Kwam gevongin sa!”

⁴⁹ Lob Yesu nare benër vu sir bë, “Nabë nam!” Lob detahi yam bedenër vu bë, “Ayom sepëp jaḵ! Tahi hong, om kwedi jaḵ megena vu!”

⁵⁰ Lob selevekin yi röpröp sën bom yi loḵ lo ya, gekedi pesöng meya vu Yesu.

⁵¹ Loḵ Yesu loḵ tepëḵ vu yi bë, “Gevongin bë sa gevong va vu hong-a?” Loḵ mehö sën mala kenod lo nër yah vu bë, “Mehöböp! Sa bë gwevong sa malag natum in sa galë nyëḡ gökin!”

⁵² Lom mëm Yesu nër vu yi bë, “Om gena! Ayom yam timu vu sa, om vong bemalam nivesa rak!” Lob pevis menelë nyëḡ, loḵ mëm tetuu aggata metamuin Yesu.

11

Yesu Loḵ Ya Yerusalem Lob Alam Deḵo Yi Raḵ (Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Lob ya deverup dus vu Yerusalem meya deto Betpage los Betania ggëp Ḷedu Ḷele-oliv, lob vong yi hur maluh luu deya,

² genër vu luho bë, “Melu na beggang-bu ti sën melu malamin neya agu. Lob melu na berup ag-gatavi loḵ melu rëḵ gwelë nabë deseyu dogi nalu ti menare loḵ sagu. Dogi nalu ti sën su mehöti rak wirek rë geyö nahën nare, lob melu kwevelekin begweli nom.

³ Genabë mehöti bare gelë meluu, bedok tepëk vu meluu nabë, ‘Melu nevonğ va saga?’ og melu nanër nah vu nabë, ‘Mehöböp bë jak mena!’ lob mëm rëk gevong nam pevis.” Nër vu luho nebë saga, log vong luho ya.

⁴ Luho deya lob detök vu dogi nalu yoh vu sën nër lo. Deseyu melok nare aggatavi benare rangah lok aggata böp, lom luho dekevelekin.

⁵ Galam vare denelë luho, lob delok tepëk vu luho bë, “Melu gwevonğ va vu dogi nalu saga sën melu nekwevelekin-ë?”

⁶ Rëk luho denër Yesu aye vu sir, lom mëm delëein dogi ya vu luho.

⁷ Lob luho deli dogi nalu yah verup vu Yesu, log delah hir röpröp rak demi, log mëm Yesu rak ya nedo.

⁸ Lob alam ngahisekë dekah hir tob medevah lok aggata, gesir vahi deneserög medeneya aggata vahi vahi medenesap kapah medenevah aggatata ving, geYesu neraç dogi meneggök.

⁹ Lob alam sën denemugin gesën denetamuin yi lo denepisek in medenetahi bë,

“Hosana!

Anutu gevong semusemu vu mehö sën neyam los Mehöböp niwëek.

¹⁰ Anutu semu hil kenud Davit yi buk sënë, sën vongin nom berup vu hil gökin.

Om hil gaço Anutu arë jak na vavunë!”

¹¹ Lob Yesu ya metök ya Yerusalem belok ya Anutu yi dub-vabuung-böp beço lok belë ngaa pin, lok hes mala ggovek ya lom losho yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu lo to deyah dobnë medeyah medeya Betania.

*Yesu Terot Kele Pik**
(Mt 21:18-19)

¹² Heng to lob sir vu Betania medeyam lom diikahë,

¹³ lob nelë kele pik* ti nare adingnë geris ngahisekë rot, lob ya dus in bë sero anon. Ya deverup vu lom lë rëk ris meris ganon ma, in yi buk nahën gesu nesis anon rë.

¹⁴ Lob nër vu kele bë, “Su rëk gengis anom bemehönon dega gök nahin rë!” Geyi hur maluh vare denengo nebë sënë.

Yesu Tii Alam Sën Denebago Ngaa Loḵ Dub-vabuung-böp Lo
(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Yah deverup Yerusalem, lob loḵ yah Anutu yi dub-vabuung-böp ggökin, lob tii alam sën denevong huk bagosën loḵ lo. Log keyovekin alam sën denepekwë* monë lo hir tevor, los alam sën denetung nuung in bë alam debago bedebesi natu hir seriveng lo hir sëa.

¹⁶ Log nërin mehönon pin bë su degeḵo hir ngaa medenah medenom nabë aggata dok dub vabuung.

¹⁷ Log nër vu sir bë, “Gagek neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:
‘Sa beggang og rëk denanër nabë beggang-jom-raksën-yi

in mehönon vu dob pin denajom jak dok.’
Rëk ham vong beyah tu alam hodeḵ bej waak vunsën rak.”

¹⁸ Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi sën denngo bë Yesu nër gagek nebë

sënë lob desero aggata in bë dengis yi menadiik. In deneggöneng in yi, in alam pin avij netök in yi gägek bemedo denengo.

¹⁹ Nebë saga lob hes luḵ ya lob devuu Yerusalem ya gedeyah.

Yesu Nër Gägek Raḵ Kele Pik Meransën
(Mt 21:20-22)*

²⁰ Lob monbuk loḵ yom deverup, loḵ delë kele pik* sënë bë meran ya. Ris meran geḡega gilin gebebov ya.

²¹ Lob Pita kwa vo Yesu yi gägek menër vu bë, “Tatovaha! Gwelë! Kele pik* sën geterot lo meran bebebov ya!”

²² Loḵ Yesu nër yah vu sir bë, “Ham gwevong geving Anutu!”

²³ Sa nanër vu ham yönon nabë: Bë mehöti nanër vu ḵedu sënë nabë, ‘Kwedi gwetë hong duk na loo vuheng!’ gesu medo ayo luu luu rë, gaḵ gevong geving nabë yi gägek sënë rëḵ anon jaḵ, og rëḵ anon jaḵ.

²⁴ Om sa nanër vu ham nabë: Ngaa sën genejom raḵ megenekwetag in vu Anutu lo, og gwevong geving yi nabë rëḵ gweḵo anon, og rëḵ bo vu hong yönon.

²⁵ Log nabë ham bare najom jaḵ na vu Anutu, rëḵ ham ahëmin sengën neggëp vu mehö la, beham kwamin nevo nebë devong ngaa nipaya vu ham, og ham dahun hir ngaa nipaya sën lo na benama na veröḵ yi, geham su kwamin bo gök nahin. Ham gwevong nabë saga, og mëm ham Amamin sën nedo yaḡek lo rëḵ dahun ham hömin ngaa nipaya na geving.

²⁶ [Gak nabë ham su dahun hir ngaa nipaya na rë, og ham Amamin sën nedo yagek lo su rëk dahun ham ngaa nipaya na rë, gak yö rëk gëp vu ham.]”

Delok Tepëk Bë Re Vo Arë Böp Los Niwëek Vu Yesu

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷ Lob ya detök yah Yerusalem lob neko lok Anutu yi dub-vabuung-böp lo ggökin, lob alam-deneko-seriveng hir ggev, galam-horek-yi los alam teta detök vu yi.

²⁸ Lob delok tepëk vu yi bë, “Re vo niwëek vu hong benër bë gwevong huk nabë sënë? Re ggooin hong rak-a?”

²⁹ Lok Yesu nër yah vu sir bë, “Kë, om sa bë dok tepëk in gagek ti nök vu ham rë, lok nabë ham nanër nom, og mëm sëk nanër mehö sën ggooin sa rak in bë sa gevong huk agi nök vu ham.

³⁰ Ham nanër gagek sënë vu sa rë nabë: Jon neripek alam, og yam vu yagek, ma, sepa lok mehönon vu dob kwaj?”

³¹ Lom yö yah denesap sir rak medenenër vu sir nebë, “Bë hil nanër nabë yam vu yagek, og rëk dok tepëk nom nabë, ‘Rëk nebë va sën ham su vong ving yi rë-ë?”

³² Log nabë hil nanër nabë sepa lok mehönon vu dob kwaj...?” Rëk su yoh vu bë denanër gagek sënë rë, in deneggöneng in alam sën vare denengo lo bë rëk dengis sir. In alam pin kwaj nevo Jon bë yi mehö-nenër-gagek-rangahsën ti yönon.

³³ Lom denër yah vu Yesu bë, “He dugin degwa-o!” Lok Yesu nër yah vu sir bë, “Nebë saga, om sa su rëk nanër mehö sën ggooin sa rak lo vu ham rël!”

12

Yesu Peggirin Gagek Raḅ Alam Nij Paya Denegin Huk Wain

(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

¹ Lob Yesu nēr gagek peggirinsēn ti vu sir bē, “Mehōti varoh huk wain ti, gejegelin gelōng netu heek, log semu nyēg ti in napip wain anon dok. Log lev beggang ading ti sēn debare jaḅ medemalajin wain lo. Loḅ tum vo huk sēnē loḅ ya mehō la nemaj in bē degegin, loḅ mēm anon vahi natu yiyi gevahi natu hej. Ggovek log tah yi ya meya nyēg ading ti meya nedo.

² Gebuk sēn wain anon nemoneḅ lo dus raḅ, lob huk ala sēnē nevong yi hur ti ya vu mehōnon sēn denegin huk lo, in bē geḅo yi wain anon vahi.

³ Rēḅ dejom yi ahon medeveek yi gedevong yi yah meya nema meris.

⁴ Loḅ huk wain ala lo vong yi hur ngwē yah ggōkin, loḅ desis yu raḅ begō, bedevong paya vu yi rot.

⁵ Lom yik vong hur ngwē ya, loḅ desis yi mediik ya; genevong yi hur ngahiseḅ deya ggōk ggōkin nebē saga, lob deneveek vahi, gedenesis vahi medenediik.

⁶ Nebē saga lob yi hur pin maya geyik nalu perurek timu sēn ahē neving yi rot lo nahēn nedo ving yi. Lom kwa vo nebē, ‘Sa nalug sēnē, om rēḅ degurek babu!’ lom vong yi ya raḅ neggēp hus.

⁷ Rēḅ alam sēn denegin yi huk lo, yō denēr vu sir nebē, ‘Mehō sēnē rēḅ dok nah ama ben begeḅo yi ngaa pin, om ham-o! Hil angis yi menadiik gehuk sēnē natu hil ngaa!’

⁸ Lom dejom yi ahon medesis mediik, log detë yah dobnë.

⁹ Nebë saga, om huk wain ala sënë maḵ rëḵ gevong nabë va vu sir-a? Rëḵ na bekevoh alam sën denegin yi huk lo bemalaj nama na veröḵ yi, log mëm gevong huk sënë vu alam mewis la medegin.

¹⁰ Ma maḵ ham su tevin gägek sën neggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya lo rë? Nebë:

‘Alam sën denelev beggang lo nij lëlin gelöng ti sënë.

Rëḵ mu sënë netu gelöng niwëek beggang nyëketu yi.

¹¹ Mehöböp vong sënë

lom he halë bë nivesa rot!’ ”

¹² Lob alam Yuda hir ggev derak ni bë nenër gägek peggirinsën rak sir, lom devong in bë denaduu yi na ḵarabus, rëḵ deggöneng in alam ngahiseḵë sën denedo lo, lom devuu yi gedeyah medeya.

Yesu Vong Gägek Rak Alam Rom Hir Mehö-los-bengö Sisar Yi Monë-takës-yi*

(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

¹³ Lob devong Parisai* la losho Herot* yi alam la to deya vu Yesu in bë deseggi yi, in bë nabë nanër gägek ti paya, og denajom yi ahon nabë sën mehönnon denesis soḵ loḵ loḵ lo.

¹⁴ Ya deto vu yi lom deloḵ tepëḵ vu bë, “Tatovaha! He rak nim bë hong mehö niröp, gesu genehöneng in mehönnon megenër gägek yah nenga rë! Gesu genehöneng in alam malaj rë, gaḵ genenër gägek neggëp ti vu alam meris gevu alam los arëj ving, log genatateḵin Anutu yi gägek vu

alam los anon mu. Om genanër vu he rë nabë hil getë takës na vu alam Rom hir mehö-los-bengö Sisar* ma nama? Hil rëk getung ma hil su rëk getung rë?”

¹⁵ Rëk Yesu raḵ nij bë kwaj luu, lom nër vu sir bë, “Ham neseggi sa in va? Ham gweḵo monë gahis ti nam sa galë rë!”

¹⁶ Lom deḵo ti ya vu, loḵ loḵ tepëḵ vu sir bë, “Re ḵenu los arë sën raḵ neggëp agi?” Rëk bë, “Sisar*!”

¹⁷ Lom Yesu nër vu sir bë, “Om ham gwevong Sisar* yi ngaa nah vu Sisar*, log Anutu yi ngaa og ham bo nah vu Anutu!” Lob tum delëḵ rot gavij netoḵ in nër gageḵ sënë los kwa.

*Hil Medo Malad-Tumsën Nabë Va?
(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)*

¹⁸ Alam Sadukai* denenër bë alam-diiḵsën og su rëḵ dekedi jaḵ nah rë. Lob sir la deya vu Yesu medelok tepëḵ vu yi bë,

¹⁹ “Tatovaha! Moses kevu horek sënë vu hil meneggëp bë, ‘Bë mehöti ari ti nadiiḵ geyi alov nedo, rëḵ mu luho su deḵo naluj rë, og mëm ari geḵo yi alov natu venë meluho degeḵo naluj vu ari sën diiḵ lo’.

²⁰ Lob hur magëm ti losho ari lo, sir nemadvahi-bevidek-luu denedo, lob arij aguu ḵo avëh,

²¹ loḵ diiḵ geluho su deḵo naluj rë. Lom tum ari amon ḵo yi alov, rëḵ luho su deḵo naluj rë, log amon diiḵ ving. Log gwee nebë saga, ḵo alov rëḵ diiḵ geluho naluj ma. Beyiḵ sir pin devong nebë sënë metoḵ ya arij meggi, gesir pin naluj ma.

²² Log avëh sënë diiḵ raḵ neggëp hus.

²³ Om genanër nabë najeeng sën mehönon diiḵsën dekedi jaḵ nah lo, og avëh sënë rëḵ natu

arij ti tena venë? In sir pin deko avëh timu saga netu venëj.”

²⁴ Lok Yesu nër yah vu sir bë, “Ham dugin Anutu yi gagek sën neggëp lok yi kapiya lo, geham dugin Anutu niwëek ving.

²⁵ Vu Buk-tamusën sën mehönnon diiksën dekededi jak nah lo, og maluh su rëk degeko avëh rë, gavëh su rëk dejak maluh rë. Gaq rëk demedo nabë angër lo vu yagek.

²⁶ Gagek sën mehönnon diiksën dekededi jak nah lo, mak ham su tevin kapiya sën Moses kevu lo rë? Sën nengwah medo netum lok kele yu dabun ti log Anutu nër vu Moses bë, ‘Sa Abraham yi Anutu sa, gIsaak yi Anutu sa, geYakop yi Anutu sa!’

²⁷ Nabë alam-diiksën denadiik bermalaj nama na verök yi, og su yoh vu bë nanër nabë lööho hir Anutu yi rë. Gaq lööho denedo malaj-tumsën, in Anutu og alam malaj vesa los malaj-tumsën hir Anutu yi. Rëk ham nekwetul lok.”

*Horek Böp Sën Kesuu
(Mt 22:34-40)*

²⁸ Lob alam-horek-yi ti verup mengo bë denesap sir nebë sënë, lob nengo bë Yesu nër gagek los kwa vu sir lom lok tepëk vu yi bë, “Horek ti tena sën kesuu horek vahi pin-a?”

²⁹ Lok Yesu nër yah bë, “Horek sën kesuu lo nebë: Hong Israel! Gwengo rë! Anutu sën hil Mehöböp lo, yik Mehöböp perurek timu,

³⁰ om ahëm geving Mehöböp hong Anutu los ayom dahis. Kenum natu yi ngaa, gekwam los dahis na vu yi timu, gahëm geving yi los nim wëek pin.

³¹ Lob horek böp ngwë sën netu luu nebë: Ahëm geving alam sën denedo dus vu hong nabë sën ngo ahëm neving hong lo. Behorek ngwë su kesuu horek luu sënë rë!”

³² Loḵ mehö-horek-yi sënë nër yah vu yi bë, “Genër niröp, tatovaha! Genër yönon nebë Anutu yö timu, gAnutu ngwë su nedo rë.

³³ Log bë hil ahöd geving yi los ayod dahis gehil kwad los dahis na vu yi timu, gehil ahöd geving yi los nid wëëk, log hil ahöd geving alam sën denedo dus vu hil lo nabë sën hil ngo ahöd neving hil, og mëm ngaa sënë kesuu seriveng sën hil nehetung medenevesi vu Anutu lo los seriveng vahi pin.”

³⁴ Lom Yesu ngo bë mehö sënë nër gagek los kwa lom nër vu bë, “Su genedo ading in Anutu-yi-nyëg rë!” Lob tum alam pin deggöneng in sir gesu deloḵ tepëḵ yah vu Yesu in gagek ngwë rë.

Yesu Loḵ Tepëḵ In Davit Nalu

(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

³⁵ Loḵ tum Yesu medo nenër gagek vu mehönon loḵ Anutu yi dub-vabuung-böp, loḵ loḵ tepëḵ bë, “Nebë va sën alam-horek-yi denenër Mehö sën Anutu ggooin raḵ in bë geḵo hil nah lo bë degwa vu Davit*-ë?

³⁶ Anon Vabuung vo kwa vu Davit menër bë:

‘Mehöböp nër vu sa Mehöböp nebë,

“Gemedo sa nemaḡ vesa gevu tamusën og sëḵ getung alam sën denelë hong paya lo dedoḵ na vaham gebinë!” ’

³⁷ Yi degwa vu Davit*, loḵ nebë tena sën Davit nër yi bë yi Mehöböp-ë?” Lob alam ngahiseḵë rot denengo yi gagek bekwaj vesa.

*Yesu Nër Alam Horek Yi
(Mt 23:1-36; Lk 11:37-54; 20:45-47)*

³⁸ Lob lev horek vu sir bë, “Ham gwegin ham in alam-horek-yi. In ahëj neving bë dejöp tob ading nivesa vesa, log ahëj neving bë alam debengwëng vu sir bedegeko arëj jak dok alam tabaak,

³⁹ gahëj neving bë demedo lël mala dok dub-supinsën-yi los jak na dega nos namugin gëp nyëg-nos-böp-yi.

⁴⁰ Alam sënë su kwaj nevongin avëh alov rë, gak deneggodek hir ngaa, log denejom rak hus ading meris mu rak alam malaj. Om nyëvewen rëk natök vu sir mekesuu rot.”

*Avëh Alov Ti Tung Seriveng
(Lk 21:1-4)*

⁴¹ Log Yesu to nedo dus vu keröng sën denetung monë seriveng lok vu Anutu lo, benelë alam sën denetung lo. Lob lë mehönon los bengöj-ggoreksën ngahisekë gedenetung monë böpata lok ya keröng,

⁴² log avëh alov ti hen monë ma, lob yik ko monë mahen kök luu mu beto metung luk ya ving. Monë kök luu sënë yoh vu bë nah natu toea ti.

⁴³ Lob Yesu supin yi hur maluh lo ya menër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë: Avëh alov ti sënë tung seriveng böpata rot kesuu seriveng pin sën alam denetung lok ya keröng-seriveng-yi lo.

⁴⁴ Senër nebë sënë in sir mehönon los bengöj-ggoreksën behir ngaa ngahisekë nedo vu sir, gak sën denetung lo og yik metes. Gak avëh sënë og su hen vahi nedo rë, rëk yö keyovekin keröng ahë degwa rak metung yi ngaa pin tu seriveng gehen monë nos yi ma.”

13

Yesu Nër Bë Dub Vabuung Rëk Kevoh Na (Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Yesu vu dub-vabuung-böp ayo meluk yom, lob yi hur maluh ti nër vu yi bë, “Gwelë, tatovaha! Delev dub sënë raḱ gelöng malangeri gedub böpata benivesa rot!”

² Lob Yesu nër vu bë, “Gëlë beggang böp böp sën delev raḱ gelöng agi? Su rëk degönengin gelöng ti gejaḱ medo ngwë vavunë rë. Gaḱ rëk dekevoh pin medegetë geto jeggin jeggin.”

Nivanë Nyëmuḱinsën (Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)

³ Yesu ya nedo raḱ Kedu Kele-oliv, gAnutu yi dub-vabuung-böp nedo vahi yi, loḱ Pita losho Yakobus lu Jon gAndreas bedeya vu yi medeloḱ tepëḱ bë,

⁴ “Genanër vu he nabë ngaa sën genër lo rëḱ anon jaḱ doḱ buk tena? Geva rëḱ tato vu he nabë ngaa sënë vöngin natöḱ nam-a?”

⁵ Lob Yesu nër vu sir bë, “Ham gwegin ham in mehö la rëḱ detetuhin ham!”

⁶ Alam ngahiseḱë rëḱ denam medenanër sarëḱ jaḱ nah sir nabë, ‘Mehö sën lo, yik sa sënë!’ Lob rëḱ detetuhin alam ngahiseḱë medenah vu sir.

⁷ Log ham rëḱ gwengö begö bengö galam denanër jeggin jeggin nabë vöngin berup, og ham su newamin jaḱ, in ngaa nebë sënë yö rëḱ nam, gaḱ Buk-tamusënek yö rëḱ nahën.

⁸ Lob alam dob ngwë rëḱ dekeddi belosho alam dob ngwë dengis sir, gemehö-los-bengö ngwë losho yi alam rëḱ dekeddi belosho mehö-los-bengö ngwë

losho yi alam dengis sir. Log jemapi rëk gee jak dob la, gemeyip gevong mehōnon vu dob la. Ngaa sēnē nebē nivanē sēn avēh denevimeng in degeko naluj lo.

⁹ Om ham gwegin ham nivesa. In rëk degetung ham doḱ na kaunsor lo nemaj, gedebeek ham doḱ dub-supinsēn-yi, geham rëk bare kiap böp losho alam-los-bengōj böp malaj in sa alam ham, lob ham nanēr sa rangah vu sir,

¹⁰ geham nanēr Bengō Nivesa rangah na menoh vu mehōnon pin sēn denedo dob-ē namugin rē, loḱ mēm buk govek na.

¹¹ Lob bē denaduu ham medegeli ham na ḱarabus medegevong ham bare kot, og ham su newamin jak pevis nabē, ‘Sēḱ nanēr nabē va?’ Ma! Gaḱ doḱ buk saga ham rëk nanēr noh vu gagek sēn Anutu yō rëk gevong vu ham lo. In ham su ngo rëk kwamin bo gagek sēnē benanēr rē, gaḱ Anon Vabuung yō rëk gevong gagek sēnē vu ham beham nanēr.

¹² Lob alam rëk degevong arij lo doḱ na alam-begō-yi nemaj medengis sir medenadiiḱ, log amaj rëk degevong naluj nabē, gehurmahen rëk degevong amaj los ataj doḱ na hir alam-begō-yi nemaj medengis sir nadiiḱ, log alam pin rëk ahēj sengēn vu ham in sa alam ham.

¹³ Log mehōnon sēn denajom sa ahon medemedo los nij wēek rot menatōḱ na buk sēn denadiiḱ lo, og rëk Anutu geḱo sir nah vu yi.”

*Yesu Nēr Bē Nivanē Bōpata Rot Rëk Berup
(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)*

14 “Lob bë ham gwelë ngaa vabuung degwa nipaya bare dok nyëg ti sën su yoh vu bë bare dok rë lo begevong paya vu, og alam sën denedo distrik Yudea lo debeya medena kedu pevis. (Bë mehöti natevin kapiya sënë, og yö kwa bo gagek sënë mejak ni rë!).

15 Bë mehöti jak na sewah jak yi beggang yu tamangsën vavunë megeko ayöong dok buk saga, og su rëk dok nah geko yi kupek lu ngaa dok beggang ayo rë, gak rëk beya mena pevis.

16 Log bë mehöti na medo huk anon, og su rëk pekwë menah beggang in geko yi röpröp ayöong yi lu ngaa rë, gak rëk beya mena pevis!

17 Log gëpin avëh sën naluj nare lok ayoj lo, gesir sën nahën denevo rur vu naluj lo dok buk saga.

18 Om ham najom jak nabë ngaa sënë su natök vu ham dok kwev-ayöong-nikul-yi.

19 Yönon, dok buk saga og rëk maggin böpata rot. Maggin nebë sënë su neggëp wirek vu buk sën Anutu tung ngaa pin lo rë, rot beberup gwëbeng sagi. Log su rëk maggin nabë sënë berup vu dob sënë gökin nah vu tamusën rë.

20 Lob nabë Mehöböp su kwa bo nabë bepul buk saga dus rë, og mehöti su rëk medo vesa rë. Rëk mu kwa nevo yi alam sën ggooin sir rak lo, om rëk bepul buk los maggin saga dus.

21 Dok buk saga nabë mehö ngwë nanër vu ham nabë, ‘Ham lë! Yik Kerisi* sënë!’ ma nanër nabë, ‘Gwelë! Yi saga!’ og ham su gwevong geving hir gagek.

22 In Kerisi-kuungsën la los alam denenër gagek kuungsën rangah la yö rëk dekedi bedegevong huk los niwëek aggagga, gedegevong ngaa böp

böp, lob nabë deyoh vu og rëk degeko alam sën Anutu ggooin sir raḅ lo nah vu sir. Rëk mu su deyoh vu rë.”

*Yesu Nër Bë Mehönon Nalu Rëk Nom Dob
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)*

²³ “Om ham gwegin ham. Senër gagek sënë pin mugin vu ham in bë ham jaḅ ni bekwamin bo.

²⁴ Ngaa maggin saga govek na rë, loḅ mëm ‘hes malakenu doḅ
gekwev su rëk natum rë,

²⁵ gebetuheng rëk geto in yagek,
gengaa los niwëek pin vu yagek rëḅ desasuḅin
sir.’

²⁶ Lom doḅ buk saga rëk degelë Mehönon Nalu medo doḅ beggob ayo menom los niwëek böpata gevunek vunëḅ yagek yi.

²⁷ Lob rëḅ gevong beyi angër dena dengupin yi alam sën ggooin sir raḅ tu yi alam lo noh vu nyëḅ pin. Vu dob vuheng atov mena menoh vu dob nenga lubeluu.”

Yesu Tatekin Gagek Raḅ Go
(Mt 24:32-35; Lk 21:29-33)*

²⁸ “Ham kwamin bo jaḅ go* rë. Bë purpur berup ngu, og ham neraḅ ni bë go* vongin nabung beham dev jaḅ na jök.

²⁹ Om nabë ham gwelë ngaa pin sënë anon jaḅ, og mëm ham jaḅ ni nabë Mehönon Nalu yam dus raḅ benare aggata avi.

³⁰ Sa nanër vu ham yönon nabë: Mehönon pin su rëḅ malaj nama na veröḅ yi rë, log ngaa pin sën agi rëḅ anon jaḅ.

³¹ Yagek los dob rëk mala nama, gaḵ mu sa gagek su rëk mala nama na rë, yö rëk gëp degwata.”

*Yesu Nër Bë Su Mehöti Raḵ Yi Buk Ni Rë
(Mt 24:36-44; Lk 17:26-30, 34-36)*

³² “Rëk mu ngaa sënë yi buk gehes mala, og mehönon pin duḡin. Angër vu yagek duḡin, geNalu duḡin ving. Gaḵ Ama yö timu raḵ ni.

³³ Om ham gwegin ham, bemalamin medo natum, in ham duḡin buk sën rëk nam natöḵ vu ham lo.

³⁴ Gagek sënë nebë mehöti kedi raḵ beya nyëḡ ading ti, log nër vu yi hur bë degegin yi ngaa pin, log ya raḵ. Vong huk ggelek yoh vu sir ti ti genër vu mehö sën negin veluung avi lo bë bare gegin nivesa, gesu gëp.

³⁵ Lob rëk ham nabë. Ham medo malamin natum in ham duḡin buk sën beggang ala rëk nom lo. Rëk nom geto raggita, ma buk vuheng, ma sën kökrëeh nahën nesu lo, ma nyëḡ hengsën.

³⁶ In rëk nom pevis menatöḵ vu ham geham gwëp.

³⁷ Gagek sën senër vu ham agi, og yik senër vu alam pin bë ham medo malamin natum!”

14

*Ggev Desap Sir Raḵ Bë Dengis Yesu
(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)*

¹ Lob yik buk luu mu nahën in bë alam Yuda hir buk-vabuung-ggöksën-yi sën denegga brët sën yiist* nema in lo. Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi denesero aggata rot in

bë denadëgek medenajom yi ahon. Denevong in bë denaduu yi gedengis menadiik.

² Loḵ denër bë, “Hil su gevong doḵ alam sën denegga nos böp agi malaj, in rëḵ dedun böpata.”

*Avëh Ti Rikin Marasin Raḵ Yesu Vu Betania
(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)*

³ Log Yesu ya verup Betania benedo mehö sevuuknyë Simon ben. Denedo bemedo denegga nos, loḵ avëh ti ḵo buayo ti beya beggang ayo vu sir. Dero buayo sënë raḵ gelöng alabasta* gewël reggu nivesa loḵ nare. Wël nart sënë sën denerikin raḵ heljëng beyi monë böpata rot, rëḵ avëh saga ḵo meloḵ ya vu beberöp buayo raḵ gekeseh raḵ Yesu yu.

⁴ Rëḵ alam la sën denedo ving sir lo ahëj sengën meyö denër vu sir bë, “Nevasap wël nivesa sënë in va?”

⁵ Gaḵ nabë mëm mehöti baḵo wël sagi jaḵ K300 vu hil og mëm, in hil adoḵ vu alam-ḵupeḵ-masën jaḵ!” Gedenër avëh saga rot.

⁶ Rëḵ Yesu nër vu sir bë, “Gëpin! Ham su nanër yi! Yö semu sa raḵ ngaa nivesa.

⁷ Gaḵ alam-ḵupeḵ-masën og rëḵ demedo noh vu buk geving ham gesu rëḵ nama na rë, lob bë ham kwamin bo nabë ham doḵ vu sir, og mëm ham yoh vu. Gaḵ saḵ su rëḵ medo geving ham hus ading rë.

⁸ Huk sënë yoh vu avëh sënë bë gevong. Rikin marasin sënë raḵ sa vorot in gero sa navig namugin in sëḵ nadiik mededev sa.

⁹ Gesa nanër vu ham yönon nabë: Rëḵ denanër Bengö Nivesa rangah na menoh vu dob pin bedenänër ngaa sën avëh vong vu sa agi geving, in alam pin degengo mekwaj bo.”

*Yudas Nër Gagek Ya Nare Vorot Bë Rëk Gevong
Yesu Dok Na Alam Yuda Nemaj*

(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰ Lob Yudas Iskariot sën sir nemadluho-bevidek-luu lo ti ya vu alam-deneko-seriveng hir ggev in bë nanër Yesu rangah begevong dok na nemaj.

¹¹ Dengo yi gagek sënë, lob ahëj nivesa medenër bë rëk debago yi, lom mëm Yudas kwa nesero buk los aggata sën bë gevong Yesu dok na nemaj lo.

*Yesu Loshö Yi Hur Maluh Degga Nos Buk-
ggöksën-yi**

(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹² Log buk vabuung sën alam Yuda denegga brët sën yiist* nema in lo yi buk muginsën verup ggovek ya. Yik buk sën denesis sipsip nalu ggöksën-yi loḵ lo sënë, lob Yesu yi hur maluh ya deloḵ tepëḵ vu yi bë, “He na gero nyëḡ vu tena in gegwa nos los reggu ggöksën-yi dok-a?”

¹³ Lob vong yi hur maluh luu ya genër vu luho bë, “Melu dok na nyëḡ böp Yerusalem, og mëm melu rëḵ natöḵ vu mehöti genakud bël dok dëḡ ti, lom melu tamuın mena.

¹⁴ Lob jaḵ na beggang ti, og melu nanër vu beggang saga ala nabë, “Tatovaha nër bë, “Sa beggang ayo vatëvek yi tena in sa los sa hur maluh lo aga nos los reggu ggöksën-yi dok-a?” ’

¹⁵ Loḵ rëḵ tato ayo böp ti sën detongin medero ggovek ggëp vavunë lo vu meluu, lom melu gwero nos los reggu vu hil dok saga.”

¹⁶ Nër vu luho nebë saga, log luho deya raḵ medeloḵ ya Yerusalem meya detöḵ vu nḡaa pin

yoh vu sën nër lo, lob mëm luho dero nos los reggu ggöksën-yi loḵ beggang ayo ti saga.

¹⁷ Ggovek, log sehuksën lob Yesu losho yi hur maluh nemadluho-bevidek-luu lo verup deya beggang ti saga.

¹⁸ Lob nahën denegga nos los reggu, loḵ Yesu nër vu sir bë, “Sa nanër vu ham yönon nabë ham sën newa nos ving sa agi ti rëḵ gevong sa doḵ na alam sën denelë sa paya lo nemaj.”

¹⁹ Lom ayoj maggin mesir ti ti deneloḵ tepëḵ in yi mesepa loḵ bë, “Maḵ sa?”

²⁰ Loḵ nër yah vu sir bë, “Yiḵ ham nemadluho-bevidek-luu sënë ti. Ham sën hil nedagoo brët loḵ gabum agi lo ti.

²¹ Mehönon Nalu rëḵ nadiik nabë sën dekevu meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya wirek lo, rëḵ mu gëp in mehöti sën rëḵ nanër Mehönon Nalu rangah vu alam bedengis yi lo. Ko nabë ata su geḵo yi-ḵa?”

*Yesu Vo Pasa Mewis Vu Yi Hur Nyë Muginsën
(Mt 26:26-30; Lk 22:15-20; 1 Kr 11:23-25)*

²² Nahën medo denegga nos, loḵ Yesu ḵo brët raḵ gejom raḵ in los ahë nivesa ya vu Anutu. Log debu bevo ggelek yoh vu sir genër bë, “Ham gwëḵo nöḵ gwa! Sa reggos sënë!”

²³ Log ḵo wain kap ti raḵ, gejom raḵ in los ahë nivesa ya vu Anutu, log vo vu sir pin medenum.

²⁴ Log nër vu sir bë, “Sa ḵöḵ sënë, sën sa ḵesh loḵ yah mehönon ngahiseḵë in bë tato nabë gägek mewis sën sejoḵ in doḵ vu sir lo rëḵ anon jaḵ.

²⁵ Sa nanër vu ham yönon nabë sa su rëḵ nanum wain nabë sënë gökin nah rë, rot bena berup doḵ

buk sën sək nanum wain agga ngwë doḵ Anutu-yi-nyëg.”

²⁶ Ggovek log devong raro ti, log to deyah dobnë medeyah Kedu Kele-oliv.

Yesu Nër Bë Pita Rëḵ Dah Yi Vun

(Mt 26:31-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁷ Deya raḵ lob Yesu nër vu sir bë, “Ham pin rëḵ gwevuu sa geham beya mena. In dekevu wirek meneggëp loḵ Anutu-yi-ḵapiya nebë:

‘Sa Anutu, sək ngis sipsip alaj

log sipsip lo degevu talë medena jeggin jegin.’

²⁸ Om rëḵ nabë saga, loḵ sək ḵedi jaḵ nah gökin, lob sək namugin mena distrik Galilea, loḵ ham rëḵ tamuin sa.”

²⁹ Lom Pita nër yah bë, “Sir pin sënë og maḵ rëḵ degevu hong gedebeya medena, gaḵ saḵ su rëḵ gevong nabë sënë rë!”

³⁰ Lob Yesu nër yah vu yi bë, “Sa nanër vu hong yönon nabë pehi sënë og kökrëeh su rëḵ ngu beron luu rë, log rëḵ gedah sa vun beron lööl!”

³¹ Loḵ Pita nër niwëëḵ bë, “Seyoh vu bë sək nadiiḵ geving hong, gaḵ sesu rëḵ dah hong vun rë, gerëḵ nama veröḵ yi!” Lob yik sir pin denër nebë sënë.

Yesu Jom Raḵ Loḵ Huk Ti Ggëp Getsemane

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³² Lob Yesu losho yi hur maluh ya deverup nyëg ti sën denenër arë nebë Getsemane lo, lob nër vu sir bë, “Ham medo sënë, gesena najom jaḵ rë!”

³³ Lob ḵo Pita geYakobus luho Jon medetah ya teka, loḵ ayo maggin rot gekwa ketuin yi.

34 Lob nër vu lööho bë, “Sayog maggin rot vongin bë sa nadiik, om melöö naköök medo sënë bemedo malamin natum begadu sa.”

35 Log tah teka, lob petev meneggëp dob, log jom rak meketag bë yoh vu, og Anutu gevong buk-maggin-yi sënë noh nenga in yi.

36 Lob nër bë, “Aba-e! nebë Amag-e! Geyoh vu bë gwevong ngaa pin, om gweko ngaa maggin sënë vër in sa. Rëk mu su gesepa dok sa gagek, gak ngo kwam!”

37 Loḵ yah meya vu lööho melë gedeneḡḡep yi-ing, lob nër vu Pita bë, “Simon, ḡëëwëp-a? Su ḡeyoh vu bë medo malam natum dus ti rë?”

38 Ham ḡweḡin ham, beham malamin natum geham najom jaḵ nabë ngaa ti su kepë ham. Yönon, ham ayomin niyes rak, rëk mu navimin ni tebö!”

39 Lob yah meya ketag vu Anutu beron ngwë ḡḡökin menër ḡagek timu nebë sën nër mugin lo.

40 Loḵ yom to vu sir ḡḡök yahin belë bë deneggëp yah, in malaj negḡep lo. Lom su deyoh vu bë denanër ḡagek ti nah vu yi rë.

41 Lom nevong nebë saga netu beron löö, loḵ nër vu sir bë, “Ham ngo nahën newëp geham su malamin netum rë? Maam yik ḡḡovek, in sa buk yam töḵ vu sa ḡḡovek ya! Devo Mehönon Nalu loḵ ya alam nij paya lo nemaj yönon!”

42 Om ham kwedi jaḵ mehil ana! Ham lë! Mehöti sën gevong sa dok na nemaj lo yam dus rak!”

*Yudas Nër Yesu Rangah Mededuu Yi
(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)*

43 Yesu nahën medo nenër bë saga log Yudas verup. Yi sën sir nemadluho-bevidek-luu lo ti,

lob ko alam yu böpata ti medeyam los paëp-yu-anil gebegö. Alam-deneko-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi, galam teta devong sir yam.

44 Lob mehö sën bë tato yi rangah lo nër vu sir vorot bë, “Sëk tato Yesu vu ham nabë sënë: Nabë sa gemul* mehöti, og ham najom yi ahon beham gwegin yi nivesa megweko mena.”

45 Lob Yudas ya verup sesor meya vu Yesu pevis menër bë, “Tatovaha!” log mul* yi.

46 Lob dejom yi ahon bededuu.

47 Lob alam sën denare ving Yesu lo ti dadii yi paëp-yu-anil vër in newis besap alam-deneko-seriveng hir ggev böp yi hur ti nenga ris vahi ya.

48 Lom Yesu loq tepëk vu sir bë, “Ham yam in bë sero mehö-begö-hodek-yi, om sën ham ko paëp-yu-anil los begö meyam in bë najom ahon-ë?”

49 Sa netatekin gagek vu ham loq dub-vabuung-böp yoh vu buk, rëk ham su nejom sa ahon rë! Rëk maam Anutu yi gagek sën dekevu wirek meneggëp lo anon jak rë!”

50 Lom yi hur maluh pin devuu yi gedeveya medeya.

Magëm Ti Veya Meya

51 Loq hur magëm ti sepa Yesu meya. Bom yi loq tob meris ti gesepa, lom dejom loq tob in bë denajom yi ahon.

52 Rëk vuu tob loq nemaj geveya meya ahë töksën.

Yesu Nare Loq Kaunsor Mala

(Mt 26:57-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

53 Log deko Yesu ya vu alam-deneko-seriveng hir ggev böp, geggev pin losho alam teta galam-horek-yi pin denesupin sir.

54 Lob Pita tamuin sir meneya, rëk nevun yi in sir meneyam ggëp ading, meya verup alam-deneko-seriveng hir ggev böp yi beggang belok ya tete ayo menedo telig. Lob medo nevenguh nengwah ving ahëvavu sën denare medenemalajin nyëg lo.

55 Lob alam-deneko-seriveng hir ggev losho kaunsor pin denesero mehö la in bë denanër gagek jak Yesu gemëm dengis yi menadiik, rëk ma gesu detok vu rë.

56 Alam ngahisekë denenër gagek tetuhinsën rak yi, rëk ma gedenenër jeggjin jeggjin, gehir gagek su neggëp ti rë.

57 Gesir vahi kedi denër gagek tetuhinsën rak yi bë,

58 “He hangö bë yi sënë nër bë, ‘Sëk kevoh Anutu yi dub-vabuung-böp sën mehönon delev rak nemaj lo na, lok buk natu löö lob sëk dev ngwë sën mehönon su denelev rak nemaj rë lo bebare nah.’ ”

59 Rëk ma gehir gagek sën denër agi su neggëp ti ving rë.

60 Lob alam-deneko-seriveng hir ggev böp kedi nare lok sir vuheng atov gelok tepëk ya vu Yesu bë, “Su gënër gagek ti yom rë? Mehönon sënë denenër gagek va sën rak hong-ë?”

61 Rëk Yesu aye ma gesu nër gagek ti yah rë. Lok alam-deneko-seriveng hir ggev böp lok tepëk vu yi ggökin bë, “Hong Kerisi* ma ma? Mehö sën hil nehako arë rak lo nalu hong-a? Genanër!”

62 Loḵ Yesu nēr yah bē, “Yiḵ sa lo sēnē! Lob ham rēḵ gwelē Mehōnon Nalu gemedo gēp Mehō Niwēēk nema vesa, gerēḵ jaḵ medo beggob vu yaḡek menom.”

63 Lob alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp kweeḵ yi röpröp ading getahi bē, “Hil medo nesero mehōnon sēn denanēr ḡaḡek jaḵ yi lo in va?”

64 Ham ngo bē ḵo yi raḵ besevōḵ Anutu? Om ham kwamin nevo bē?” Loḵ sir pin denēr bē vong paya om nadiik.

65 Lob depesuv nyēj ḵos raḵ yi gedevaku tob ggērin mala gedepēeng yi gedeloḵ tepēḵ in bē, “Re sis hong-a? Genanēr!” Lob ahēvavu sēn denegin yi lo depetap yi ving.

Pita Lah Yesu Vun

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

66 Log Pita nahēn nedo raḵ telig, log alam-deneḵo-seriveng hir ggev böp yi hur avēh ti yam to vu sir

67 belē bē Pita medo nevenguh nengwah, lob ḡēt yi pangsēn genēr bē, “Hong sēnēḵ melu Yesu Nasaret nesepa ham!”

68 Rēḵ lah yi vun bē, “Ma! Sa su raḵ ni rē! Sa dugin hong ḡaḡek sēnē.” Lob kedi raḵ meyah nare loḵ tete avi, log ḵōḵrēeh ti su.

69 Loḵ hur avēh ti sēn lo lē yi ggōkin genare loḵ tete avi, lom nēr vu alam sēn denare dus vu yi lo bē, “Mehō saga yiḵ sir ti saga!”

70 Rēḵ nēr ggōkin yah bē, “Ma!”

Lob nare teka rē, loḵ alam sēn denaregu lo denēr vu Pita ggōkin bē, “Yōnon rot! Yiḵ hir mehōti sēn hong-ē! In hong Galilea ti!”

⁷¹ Rëk Pita du gagek in yi benër niwëek rot neggëp Anutu mala bë, “Yönon vavunë! Sa dugin mehöti sën ham nenër agi! Bë sa gëkuung jak og Anutu ngis sa mesa nadiik.”

⁷² Log pevis bekökrëeh su netu beron luu, lob Pita kwa vo yah Yesu yi gagek sën nër lo bë, “Kökrëeh su rëk ngu beron luu rë, log rëk gedah sa vun beron löö.” Pita kwa vo lob kwa paya besu rot.

15

Yesu Nare Lok Kiap Böp Pilatus Mala (Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Monbuk anon lob alam-deneko-seriveng hir ggev losho alam teta, galam-horek-yi, gekausor pin bedevengwëng rak Yesu, log mëm deduu yah meya devo lok ya Pilatus nema.

² Lob Pilatus lok tepëk vu yi bë, “Alam Yuda hir mehö-los-bengö hong-a?” Lok nër yah vu bë, “Genër ya meyo vu!”

³ Lob alam-deneko-seriveng hir ggev denër gagek ngahisekë rak yi.

⁴ Lom Pilatus lok tepëk ggök yahin bë, “Su gënër gagek ti yom rë? Gengo bë denenër gagek ngahisekë rak hong-a?”

⁵ Rëk Yesu su nenër gagek ti yah rë gema, lom Pilatus kwa ya ngahi rot.

Denër Bë Yesu Nadiik (Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)

⁶ Alam Yuda hir Buk-ggöksën-yi* lob hir aggata neggëp nebë sënë neyoh vu ngebek pin bë Pilatus nelëein karabus ti ti vër. Bë detahi mehöti arë, og Pilatus nelëein mehö timu saga neyah vu sir.

⁷ Lob vu buk saga alam sën denesis begö vu gavman, gesir vahi sën denesis mehö la medenediik beya denedo karabus lo, lob sir ti arë nebë Barabas.

⁸ Lob alam yu böpata verup deya vu Pilatus medeketag vu bë, “Gwevong nabë sën genevong yoh vu ta lo!”

⁹ Lok Pilatus nër yah vu sir bë, “Ham vongin bë sa kevelekin alam Yuda hir mehö-los-bengö sënë lo vër nökö vu ham ma ma?”

¹⁰ In rak ni bë alam-deneço-seriveng hir ggev ahëj nevong medenelë Yesu paya, om sën devo yi lok ya nema.

¹¹ Rëk alam-deneço-seriveng hir ggev delok alam pin ahëj bë denanër vu Pilatus bekevelekin Barabas vër.

¹² Lok Pilatus lok tepëk yah vu sir ggökin bë, “Log sëk gevong va vu mehö sënë, sën ham nenër yi bë alam Yuda hir mehö-los-bengö lo?”

¹³ Rëk detahi yah vu bë, “Gengis yi jak na kelepeko*!”

¹⁴ Lom Pilatus lok tepëk vu sir bë, “In va? Mehö sënë vong va paya?” Rëk pasang detahi ya ni kelap bë, “Gengis yi jak na kelepeko*!”

¹⁵ Lob mëm Pilatus ngo hir gagek bevongin bë alam ahëj nivesa jak, lom kevelekin Barabas vër, gevong Yesu ya in bë alam-begö-yi debeek yi, lok mëm dengis yi jak na kelepeko*.

*Alam-begö-yi Denër Pelësën Rak Yesu
(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)*

¹⁶ Lob alam-begö-yi vahi deço Yesu medelok ya Pilatus yi begganğ-gagek-yi ayo ti (Rom ayej

nebë Prëtoryam), log detahi alam-begö-yi vahi be-
desupin sir ya ving.

¹⁷ Lob deröp tob mala saġap ti loġ Yesu gedebuu
aggis niggin ggin tahu alam-los-bengöj hir madub
gedetung raġ yu.

¹⁸ Log depelë yi gedesis nemaj vu gedenër bë,
“Alam Yuda hir mehö-los-bengö hong, mehö böp
los gayeheng!”

¹⁹ Log desis yu raġ atoheng ngesing gedepesuv
nyëj kos raġ yi gedeyun lusej vu yi.

²⁰ Denër pelësën raġ yi ggovek, log dekah tob
mala saġap sën vër gederöp yö yi tob loġ yah,
log deko yi yah meya dobnë in dengis yi jaġ na
ķelepeķo*.

Yesu Nare Raġ Ķelepeķo

(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹ Deķo medeya lob detöķ vu mehöti loġ ag-
gata geverup. Simon vu Kurene, sën Aleksander
lu Rupus amaj lo, verup in bë doġ na nyëġ
böp Yerusalem, lob alam-begö-yi dejom yi ahon
gedenër bë, “Kwerë ķelepeķo*!”

²² Lob deķo Yesu medeya nyëġ ti sënë arë nebë
Golgota (sënë nebë Nyëġ-yuseķë).

²³ Lob dekeseh mur* teka loġ ya wain medeggee
loġ gedevu vu, rëķ nilëlin gesu num rë.

²⁴ Lob desis yi raġ ya ķelepeķo*, log detë gelöng
mahen teka la in bë gooin sir ti ti jaġ bedegeķo yi
tob.

²⁵ Log 9 krök monbuk lob desis yi raġ ya
ķelepeķo*.

²⁶ Gedekevu yi gagek sën mehönön denenër raḵ yi lo raḵ neggëp ḵelepeko* yu nebë: *ALAM YUDÁ HIR MEHÖ-LOS-BENGÖ SĒNĒ!*

²⁷ Log desis alam begö hodeḵ luu raḵ ḵelepeko* ving. Ngwë nare ggëp nema vesa gengwë nare ggëp nema ḵëj.

²⁸ [Nebë saga lob Anutu yi gagek wirek hen lo anon raḵ, sën nebë: “Detevin yi ving alam nij paya sën denekyëh horek lo.”]

²⁹ Lob alam sën deneyah gedenevom lo, denenër pelë raḵ yi gedenevarah nemaj vu yi gedenenër bë, “Hongëḵ-o! Genër bë kwevoh Anutu yi dubvabuung-böp na, gegedev nah buk löö mu?”

³⁰ Om ngo gedok vu hong megeduḵ vu ḵelepeko* megenam!”

³¹ Galam-deneḵo-seriveng hir ggev losho alam-horek-yi denenër pelë raḵ yi ving bedenener vu sir bë, “Nelok vu alam, gaḵ su yoh vu bë yö dok vu yi rë.

³² Nabë yi Kerisi, balam Israel hir mehö-los-bengö yönön, og gevuu ḵelepeko* geduḵ menam. Hil galë nabë saga lok mëm hil gevong geving yi!” Gemehö luu sën desis luho nare raḵ ḵelepeko* vahi vahi lo denepelë yi ving.

Yesu Diik

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Log hes vuheng raḵ, lok malakenu lok beyoh vu dob pin beyam to 3 krök sehuksën.

³⁴ Lob 3 krök sehuksën lob mëm Yesu ngeek böpata bë, “*Eloi, Eloi, lama sabaktani!*” –sënë degwa nebë: “*Sa Anutu! Sa Anutu! Nebë va sën gevuu sa ya-ë?*”

³⁵ Lob alam sën denare dus vu yi lo vahi dengo lob denër bē, “Ham ngo! Netahi Elia!”

³⁶ Loḵ mehōti tup meḵo ngaa ayo sovinsën sën nedo loḵ loo lo ti bedagoo loḵ wain ahëggin sën arë nebë vinegga lo, geduu raḵ gagwëḵ gevo ya verup loḵ Yesu avi in bē sesuvin, loḵ mehō sënë nër bē, “Ham nakōök! Hil galë rë nabë Elia rëḵ nam geḵo yi vër in kelepeḵo* ma rëḵ nama!”

³⁷ Lob Yesu ngeek böpata log diḵ ya,

³⁸ lob tob böp sën neruu dub-vabuung-böp ayo vabuung lo kweek raḵ luu ggëp vavu beya metök ahu.

³⁹ Lob Rom hir alam-begö-yi hir ggev ti sën nare Yesu mala lo lë bē diḵ ya, lom nër bē, “Mehō sënë og Anutu Nalu yōnon rot!”

⁴⁰ Gavëh la denare ading teka mevare denelë. Sir lo sënë Maria vu Magdala, geMaria ngwë sën Yakobus mahen luho Yoses ataj, geSalome.

⁴¹ Vu buk sën Yesu nahën nedo Galilea lo, lom lööho sënë denesepa yi medeneloḵ vu yi. Gavëh vahi sën denesepa yi belosho derak medeya Yerusalem lo denare ving.

Debë Yesu Loḵ Waak-heljëng-yi

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-55; Jn 19:38-42)

⁴² Log hes ggovek in bē duk na, lom alam Yuda kwaj nevo bē degero sir in dega nos doḵ Buk-sewawsën-yi* monbuk.

⁴³ Lom Yosep vu Arimatea sën kaunsor böp ti los arë, beyi mehō sën medo netung mala in buk sën Anutu-yi-nyëg anon jak lo. Sën kedi raḵ los niwëek meya vu Pilatus meketag vu yi bē juh Yesu nihel vër in kelepeḵo*.

⁴⁴ Lob Pilatus lək in, gekwa vo bë maḵ diiḵ pevis ma va? Lom vong gəgək ya vu alam-begö-yi hir ggev yam, beloḵ tepək vu bë, “Mehö sənë lo diiḵ ya veröḵ yi ma ma?”

⁴⁵ Rək alam-begö-yi hir ggev vong gəgək yom vu, lob rak ni bë diiḵ ya veröḵ yi, lob mēm nër vu Yosep bë juh heljäng vër begeḵo mena.

⁴⁶ Lom Yosep bago tob veroo nivesa ti, beruh Yesu nihel vër in kelepeḵo* mebom loḵ, gebë loḵ ya waḵ ti sən yö desap loḵ gelöng meris, log tetolin gelöng böpata yah ggërin avi.

⁴⁷ GeMaria vu Magdala, geMaria sən Yoses ata lo, luho delë nyëg sən debë heljäng loḵ ya neggëp lo.

16

Yesu Kedi Rak Yah

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Log Buk-sewahsën-yi* saga ggovek ya, lob Maria vu Magdala lööho Maria ngwë sən Yakobus ata lo, geSalome, belööho ya debago marasin reggu nivesa in bë dejikin jaḵ Yesu nihel vu bedub.

² Buk-sewahsën-yi ggovek ya geheng to, loḵ Soda monbuk anon, lob dekedı rak medeya bedub, loḵ mēm hes mala töḵ.

³ Nahën deneyök aggata gedenenër vu sir bë, “Maḵ re rək tetolin gelöng böpata ti sən nare ggërin waḵ avi lo na vu hil-a?”

⁴ Loḵ devër malaj rak medelë loḵ bë gelöng böpata sən lo tetolin meya nare ya nenga vorot.

⁵ Lob lööho deluk ya waḵ ayo lom delë gemagëm ti nedo ggëp lööho nemaj vesa. Yi tob veroo adingsekë, lom delëḵ meḵenuj ya.

⁶ Lob angër sënë nër vu sir bë, “Ham su kënumin na! Ham yam nesero Yesu Nasaret sën desis yi raḵ kelepeko lo. Rëḵ mu su neggëp sënë rë, gaḵ kedi raḵ meya. Melöö lê! Nyëg sën debë yi loḵ lo neggëp meris.

⁷ Om melöö nah mena nanër vu yi hur maluh, gevu Pita geving, nabë: Mugin meya distrik Galilea om ham tamuin. Ham rëḵ gwelë yi vu sagu noh vu gagek sën yö nër vu ham wirek lo.”

⁸ Lob lööho vu waak ayo meto deyom dobnë pevis medeveya medeyah. Denelëk rot gavij netöḵ gedeneggöneng in sir, lom su denër rangah vu mehöti rë.

*Yesu Tato Yi Vu Maria
(Jn 20:11-18)*

⁹ [Yesu kedi raḵ loḵ Soda monbuk anon, lom tato yi vu Maria vu Magdala mugin. Yi sën Yesu tii memö nemadvahi-bevidek-luu to deya in yi wirek lo.

¹⁰ Avëh sënë yah meya menër bengö vu alam sën denesepa Yesu benahën medo denesu medenesis sir lo.

¹¹ Nër bedengo bë kedi raḵ menedo mala vesa metöḵ vu yi, rëḵ ma gesu debë nengaj vu aye rë.

*Yesu Tato Yi Vu Yi Hur Maluh Luu
(Lk 24:13-35)*

¹² Ggovek ya loḵ sir luu medo denetetuu aggata medeneya vuheng ti, lom Yesu töḵ vu luho rëḵ ni agga ngwë raḵ.

¹³ Lom luho deyah meya denër bengö rangah vu sir vahi, rëḵ su devong ving luho ving rë.

*Yesu Vo Huk Vu Sir Nemadluho-bevidek-ti
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)*

¹⁴ Ggovek loḵ mēm yi hur maluh nemadluho-bevidek-ti sēnē medo denegga nos loḵ beggang ayo ti, lom ya meto metōḵ vu sir medelē yi, lom nēr sir in su devong ving yi rē gayoj niwēēk. Nenēr sir nebē sēnē in su devong ving alam sēn delē bē kedi rak yah lo hir gāgek rē.

¹⁵ Loḵ mēm nēr vu sir bē, “Ham na menoh vu dob pin, beham nanēr Bengö Nivesa rangah vu mehōnon pin.

¹⁶ Mehö sēn ayo neyam timu vu sa geripek bēl lo, og sēḵ gāḵo yi nom vu sa berēḵ medo mala-tumsēn degwata. Gaḵ mehö sēn su ayo neyam timu vu sa rē lo, og rēḵ medo los yi ngaa nipaya menatōḵ jaḵ nyēvewen bemala nama.

¹⁷ Alam sēn ayoj neyam timu vu sa lo, og deyoh vu bē rēḵ degevonḡ ngaa böp nabē sēnē. Rēḵ degetii memö geto dena jaḵ sarēḡ, log debengwēḡ dok nyēḡ ngwē ayej,

¹⁸ log nabē denajom nyēl, ma, denanum bēl diiksēn, og su rēḵ denadiiḵ rē. Gerēḵ degebē nemaj jaḵ alam nijraksēn benijvesa jaḵ.”

Yesu Rak Yah Yagek

(Lk 24:50-53; Sn 1:9-11)

¹⁹ Mehöböp Yesu nēr vu sir nebē saga ggovek ya, log Anutu ḵo yi rak yah yagek benedo nema vesa.

²⁰ Geyi hur maluh deya rak beya denenēr yi Bengö Nivesa rangah ya meyoh vu nyēḡ pin, geMehöböp nedo ving sir menelok vu sir, genevonḡ ngaa böp los niwēēk yoh vu gāgek sēn nēr vu sir lo.]

Gagek Mewis
The New Testament in the Central/Mapos dialect of the
Buang language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Buang Mapos long
Niugini

Copyright © 2003 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Buang, Central/Mapos (Buang)

Dialect: Central/Mapos

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

18a972db-abcc-5dc3-9031-f1d4455b33c3